

SLOVENSKI

## vestnik

Izdajatelj, lastnik in založnik: Dr. Franc Petek, Velikovec. — Uredništvo in uprava: Celovec-Klagenfurt Gasometergasse 10, telefon 56-24. Glavni urednik: Rado Janežič, odgovorni urednik: Lovro Potočnik. — Tiska: Založništva in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec-Borovlje. — Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Celovec-Klagenfurt 2, Postfach 124.

Letnik XVI.

Celovec, petek, 20. januar 1961

Štev. 3 (975)

Avstrija v dobi visoke gospodarske konjunkturo:

## Varčevanje — prva in glavna zahteva

Tudi v državni upravi napovedujejo obširne ukrepe za varčevanje

Na eni strani slišimo, da vlada v Avstriji gospodarska konjunktura in se gospodarstvo zelo uspešno razvija. Hkrati pa je bilo zlasti v zadnjih tednih in mesecih slišati že celo vrsto resnih pozivov, da je treba varčevati. V tem tiči neko protislovje, si bo mislil vsak, ki ni poučen o podrobnostih. Res se malo čudno sliši, če primerjamo pohvale o uspešnem gospodarskem razvoju z resnimi svarili in opomini, češ da je varčevanje prva in glavna zahteva. Toda vzrokov tega protislovja ni treba dolgo iskati, so namreč take rekoč na dlani, čim pogledamo o oči resnici, kot se odkriva v stvarnih podatkih o stanju državne blagajne.

Težkoče, ki so se pojavile pri pogajanjih o državnem proračunu za leto 1961, namreč niso bile le navidezne ali umetno prikazane, da bi opravičile precej ostri spopad med obema vladnima strankama. V zvezi s temi pogajanjimi se je nasprotno izkazalo, da je večletna politika tako imenovanega „Kamitzvega šilinga“ zapustila resne posledice, ki bi jih na kratko zajeli v dejstvu, da je državna blagajna obremenjena z dolgovi, ki znašajo skoraj polovico celotnega državnega proračuna.

S tem dejstvom je bilo treba računati pri pogajanjih o državnem proračunu in zato zdaj tudi razumemo, zakaj so ta pogajanja spremljali opomini vodilnih držav-

nih funkcionarjev, da je treba varčevati in se morda odpovedati marsičemu, kar ne bi bilo neobhodno potrebno. Pozivi k varčevanju, naslovljeni na široke sloje prebivalstva, pa imajo še nadaljnjo utemeljitev: reforme, izvedene v zvezi z novim državnim proračunom, so sprožile val splošne podražitve. Naraščanje cen nikakor še ni doseglo svojega vrhca, marveč zajema vedno nova področja in tako počasi vendar neizprosno zmanjšuje vrednost šilinga.

Varčevanje, ki ga narekuje položaj, v katerem se je znašalo avstrijsko gospodarstvo, pa ni potrebno le med prebivalstvom, marveč v enaki ali še v večji meri v državni upravi sami. Birokralizacija je v zadnjih letih zavzela že velikanski obseg, ki že davno presega meje stvarnosti in nevarno bremeni državno blagajno. Da bi zahtevi po varčevanju med prebivalstvom dala potreben poudarek, je vlada zato tudi s svoje strani pripravila načrt za varčevanje, o katerem je na zadnji seji ministrskega sveta poročal kancler Raab. Sprejete smernice veljajo kot priporočilo posameznim ministrstvom, ki so hkrati dobila navodilo, da marca ponovno poročajo o kampanji varčevanja.

Kako si torej zamišlja varčevanje državna uprava? Pregledane bodo vse naloge in bo ugotovljeno, v koliko res spadajo v

pristojnost državne uprave odnosno v kakšni meri bi jih lahko prenesli na druge ustanove; poenostavljen bo sistem predpisov in odredb; izboljšan bo ustroj uradovanja; varčevanju posvečena upravna inšpekcija bo skrbela za učinkovito delovno nadzorstvo; vodstvo državnih uradov in podjetij bo racionalizirano; službeni avtomobili bodo na razpolago res le za službene vožnje (v smislu sklepa parlamenta bodo ta vozila posebno označena); varčevalo se bo tudi pri nabavi in uporabi pisarniških potrebščin; prosta mesta v državni upravi se po možnosti ne bodo zasedla, marveč se bo racionalizacija izvajala s pomočjo modernizacije in avtomatizacije.

Kakor že povedano, veljajo te smernice le kot priporočilo in ne kot obvezni predpisi, predvsem pa so to več ali manj načrti, katerih pravilnost in izvedljivost bo potrdila šele praksa.

„Izjava dobre volje“ začasne alžirske vlade:

## Pripravljeni smo na pogajanja o določitvi pogojev za svoboden plebiscit

Zčasna alžirska vlada je zavzela stališče do nedavnega plebiscita v Franciji in Alžiriji ter ugotovila, da poskusi francoske vlade, vsiliti alžirskemu ljudstvu neki statut, pomenijo zanikanje načela samoodločbe in zato tudi ne bodo prispevali v rešitvi alžirskega vprašanja, marveč bodo nasprotno povzročili podaljšanje vojne. V izjavi, ki jo je vlada podala ob zaključku zasedanja, je uvodoma rečeno, da je bila politična in vojaška borba, ki jo že šest let vodi alžirsko ljudstvo, v zadnjem času okrepljena z odkrito akcijo alžirskih množic. Množeče se pa

triotične in revolucionarne manifestacije Alžircev prinašajo odločilno podporo alžirski vladi in poudarjajo soglasno voljo alžirskega ljudstva, da doseže svojo neodvisnost.

Na podlagi tega razvoja začasna alžirska vlada ugotavlja, da je prišlo alžirsko vprašanje v novo fazo, ki omogoča možnost mirne rešitve na podlagi pogajanj. »Zčasna vlada alžirske republike — je poudarjeno v izjavi — se zaveda svoje odgovornosti in je s svoje strani pripravljena začeti pogajanja s francosko vlado o pogojih svobodnega plebiscita med alžirskim ljudstvom.«

Izjavo začasne alžirske vlade so v svetu sprejeli zelo pozitivno in poudarjajo, da je bila izjava podana v zelo zmernem tonu, predvsem pa odpira možnosti za reševanje potoma pogajanj. V gotovih krogih jo imenujejo »izjavo dobre volje« in menijo, da je zdaj vrsta na predsedniku Francije De Gaulle, v kakšni meri se bo poslužil pooblastil, ki so mu bila dana z nedavnim glasovanjem o njegovi alžirski politiki.

## Pomembni obiski v Jugoslaviji

Ugled, ki ga Jugoslavija uživa v svetu, se odraža tudi v izmenjavi številnih obiskov najvišjih državnikov. Samo v zadnjem času so Jugoslavijo obiskali že štirje visoki predstavniki drugih držav: najprej je bival v Jugoslaviji predsednik Gvineje Seku Ture, za njim je prispel zunanji minister Indonezije dr. Subandrio, sledil mu je predsednik Pakistana, končno pa je Jugoslavijo obiskala še afganistanska delegacija pod vodstvom ministra za trgovino.

Vsi tuji državniki so vodili razgovore s predsednikom Titom in drugimi voditelji Jugoslavije. Ob teh priložnostih je bila potrjena enakost pogledov v raznih mednarodnih vprašanjih ter poudarjena potreba po čim tesnejšem sodelovanju, kajti uspešen razvoj takih odnosov pomeni pomemben prispevek k utrditvi miroljubne koeksistence in enakopravnega sodelovanja med vsemi narodi in državami, s tem pa k ohranitvi in utrditvi miru v svetu.

## Spet avstrijsko-italijanska pogajanja

za rešitev vprašanja Južne Tirolske

V smislu odločitve Generalne skupščine OZN, da morata Avstrija in Italija iskati rešitev južnotirolskega problema potem medsebojnih pogajanj, se bodo predstavniki obeh držav 27. januarja prvič sestali v Milanu. Medtem ko je italijanska vlada že pred časom objavila sestavo svoje delegacije, je bilo na Dunaju šele ta torko uradno sporočeno, kdo bo zastopal Avstrijo na milanskih razgovorih.

V avstrijski delegaciji, ki jo bo vodil zunanji minister dr. Kreisky, bodo še državni tajnik dr. Gschnitzer, poslanci dr. Winter (SPÖ), Prinke (ÖVP) in Zeilinger (FPÖ), poslanik dr. Waldheim, legacijski svetnik dr. Koller ter kot zastopnika Tirolske deželna svetnika dr. Oberhammer in Zechtl, medtem ko se bosta kot strokovnjaka udeležila pogajanj še prof. dr. Ermacora in dr. Viktorija Stadlmayer. Ker italijanska vlada še ni preklicala svoječasne sklepa, s katerim je dr. Gschnitzerju in dr. Oberhammerju prepovedala potovanje v Italijo, bosta imenovana dva člana avstrijske delegacije potovala pod zaščito diplomatske imunitete.

Medtem so priprave za avstrijsko-italijanska pogajanja že v polnem teku. Podpredsednik italijanske vlade Piccioni je imel pred nedavnim razgovor z južnotirolskim deželnim glavarjem dr. Magnagom in deželnim svetnikom dr. Benedikterjem, katerima je med drugim stavil tudi vprašanje, ali bi južni Tirolci opustili zahtevo po posebni deželni avtonomiji, če bi Italija v okviru regionalne ureditve ugodila bistvenim zahtevam nemško govoreče manjšine. Predstavnika Južnih Tirolcev sta po časopisnih vesteh odklonila in poudarila, da je rešitev južnotirolskega vprašanja možna le na podlagi posebne deželne avtonomije za bocensko pokrajino.

V Trstu se je ponovno pokazalo:

## Enakopravnost Slovencev v Italiji

je trn v peti nepopoljšljivim italijanskim šovinistom

Samo ne dopustiti, da bi Slovenci uživali enakopravnost s svojimi italijanskimi sodržavljeni — tako nekako se glasi načelno geslo nepopoljšljivih italijanskih šovinistov, ki se besno zaganjajo v vsak poskus rimske vlade in drugih italijanskih oblasti, da bi bila končno dosežena enakopravnost slovenske narodnostne skupine v Italiji. Po krivdi ali bolje rečeno po zaslugi teh krogov italijanska vlada vse do danes še ni ratificirala londonskega sporazuma o tržaškem ozemlju, s katerim so bile slovenski manjšini priznane določene pravice.

Toda šovinističnim krogom je preveč že to, če bi bil Slovincem priznan le majhen del enakopravnosti. To se je ponovno pokazalo prejšnji teden, ko je bil v pokrajinsko komisijo za bolniško blagajno na Tržaškem po vsej pravici imenovan tudi slovenski zastopnik. Že takoj na prvem sestanku imenovane komisije so predstavniki italijanskega šovinizma namreč zahtevali prekinitve seje, dokler imenovanje slovenskega zastopnika ne bo preklicano. Predsednik komisije je tej neosnovani zahtevi ugodil ter sejo preložil za nedoločen čas.

Novi šovinistični izpad proti tržaškim Slovincem je še toliko hujši, ker so le-ti ravno imenovanje zastopnika slovenskega gospodarskega združenja v omenjeno komisijo pozdravili kot prvi tak ukrep in ga smatrali kot dobro znamenje za uveljavljanje pravic slovenske manjšine na področju pravične udeležbe njenih zastopnikov v raznih javnih ustanovah. Imenovanje so sprejeli tudi kot enega izmed ukrepov, o katerih je italijanska vlada pred kratkim izrazila pripravljenost, da jih bo uveljavila v skladu s svojimi obveznostmi in v skladu z reševanjem odprtih vprašanj slovenske manjšine v Italiji.

„Primorski dnevnik“ — osrednje glasilo Slovencev v Italiji — je dogodek v komisiji bolniške blagajne najostreje obsodil kot „ponoven grob izbruh šovinizma, ki bi hotel na vse načine preprečiti, da bi bili Slovenci pravično zastopani v kateri koli javni ustanovi“.

BOJAN ADAMIČ

IVO ROBIČ

DANES NA JUBILEJNEM 10. SLOVENSKEM PLESU V CELOVCU



Marijana Deržaj - Liljana Petrovič „Zadovoljni Kranjci“ Branka Strgarjeva - Zvone Lumbar



Pogled nazaj in naprej:

# Uspešen razvoj slovenske industrije

Po podatkih zavoda LR Slovenije za statistiko se je indeks industrijske proizvodnje v Sloveniji tekom meseca decembra 1960 povzpela od 115,5 v novembru na 132,9 v decembru, pri čemer je bil obseg proizvodnje za 8 odstotkov večji kakor v decembru 1959.

Posebno uspešen razvoj v primerjavi z letom poprej sta zabeležili gumarska in papirna industrija; tako je gumarska industrija decembra 1960 proizvedla za 51 odstotkov več kakor v decembru 1959, papirna industrija pa za 34 odstotkov več. Visoko raven so v zadnjem mesecu preteklega leta dosegli tudi elektroindustrija, industrija nekovin in barvasta metalurgija.

Skupno v letu 1960 je slovenska industrija povečala svojo proizvodnjo za 14,4 % v primerjavi z letom 1959 ter s tem močno presešla razmeroma visoko postavljeno stopnjo povečanja v družbenem planu, ki je predvideval povečanje za 11 odstotkov. Računano za celo leto sta bili najbolj uspešni gumarska industrija, katere proizvodnja se je tekom leta povečala za 28 odstotkov, ter elektroindustrija, ki je v primerjavi s prejšnjim letom povečala proizvodnjo za blizu 25 odstotkov. Nadpovprečne stopnje povečanja izkazujejo tudi industrija gradbenega materiala in živilska industrija (20 %), grafična industrija (18 %), kovinska, papirna in lesna industrija (17 %) ter usnjarska industrija in barvasta metalurgija (16 %); za 14 % se je povečala proizvod-

nja industrije nekovin, za 10 % proizvodnja tekstilne industrije in za 9 % proizvodnja kemične industrije. Edina industrijska panoga v Sloveniji, ki lani ni dosegla povečanja proizvodnje, marveč je nasprotno njena proizvodnja v primerjavi z letom 1959 padla za 17 %, je bila industrija nafte.

Na teh uspehih, ki jih je slovensko gospodarstvo doseglo doslej, je osnovan družbeni načrt, za leto 1961, ki predvideva nadaljnje povečanje družbenega proizvoda in narodnega dohodka za kakih 11 odstotkov. V industriji se bo družbeni proizvod na podlagi načrta povečal v letu 1961 za 11,3 %, v kmetijstvu za 11, v gradbeništvu za 9,6, v trgovini za 13, v gostinstvu za 7,1 in v obrti za 13,1 %.

Ena izmed glavnih nalog družbenega načrta bo pravilno usmerjanje investicijskih sredstev predvsem v tiste namene, ki bodo omogočili hiter napredek gospodarstva in družbenega razvoja. Skupna vlaganja v osnovna in obratna sredstva so predvidena v višini 150 milijard dinarjev, to je za okoli 7,5 % več kot v preteklem letu. Prav tako predvideva družbeni načrt povečanje obsega osebne potrošnje, in sicer za kakih 10 odstotkov, povprečno na prebivalca pa za 9,2 %. Tukaj je predvideno pri plačah v državnih organih in v javni službi nekoliko hitrejšo povečanje, da bi tako te plače vskladili z zaslugi v gospodarstvu, kjer bodo povprečni osebni dohodki narasli za 7 do 8 %; prejemki prebivalstva iz socialnega zavarovanja pa se bodo zaradi vsklajevanja pokojnin povečali za kakih 16 %.

Investicije za družbeni standard bodo v primeri z letom 1960 narasle za 11 % na 37,8 milijarde dinarjev. Čeprav se sredstva skladov za zidanje stanovanj ne bodo neposredno povečala, je kljub temu računati z večjimi vlaganji gospodarskih organizacij za stanovanjsko graditev. Investicije za razvoj šolstva se bodo povečale za 27 % in bodo znašale 3800 milijonov dinarjev, sredstva za razvoj univerz za 10 % (1400 milijonov) in investicije za razvoj zdravstva prav tako za 10 % na 3500 milijonov dinarjev.

Novi družbeni plan bo vplival tudi na razvoj zunanje trgovine in je predvideno, da se bo izvoz raznega blaga iz Slovenije povečal za 12 odstotkov. Večji bo tudi obseg tranzitnih storitev in se bo povečal devizni dotok iz pomorskega prometa, poleg tega pa je računati, da se bodo povečale nočitve inozemskih turistov za kakih 12 odstotkov.

Velike naloge postavlja novi družbeni plan tudi na področju kmetijstva, kjer bodo skupne investicije znašale 11,4 milijarde dinarjev, to je za 12 odstotkov več kot lani. Najbolj pomemben razvoj proizvodnje pričakujejo v živinoreji in v pridelovanju krmnih rastlin. Samo družbena posestva naj

bi imela konec leta 1961 okoli 65.000 glav govedi, od tega 28.000 krav, med letom pa naj bi bilo na razpolago za prodajo okoli 25.000 glav pitanih govedi. Močno se bo povečala prireja prašičev, znatno povečanje pa je predvideno tudi v perutninarstvu, ki naj bi dalo okoli 1700 ton klavne perutnine. Poraba umetnih gnojil se bo povečala od 100.000 na 150.000 ton, prav tako pa bodo kmetijske organizacije nabavile precejšnje število novih traktorjev in kombajnov.

Skratka: uspehi, ki jih je gospodarstvo Slovenije doseglo v zadnjih letih, bodo omogočili uspešen razvoj tudi v bodoče, kar bo omogočilo, da se bo Slovenija uspešno uvrstila v nadaljnji vsestranski razvoj Jugoslavije.

## Letošnji svetovni dan zdravja:

### Obramba pred nezgodami

Za letošnji Svetovni dan zdravja — 7. aprila — je svetovna zdravstvena organizacija izbrala geslo „Nezgode in njih preprečevanje“. To geslo je narekovalo dejstvo, da postajajo nezgode v industriji in prometu, v poljedelstvu in gospodinjstvu, zlasti pa nezgode otrok in mladine v zadnjih letih v vseh državah zelo resen zdravstveni problem.

Težnja Svetovne zdravstvene organizacije je, naj bi ob izbrani temi za Svetovni dan zdravja mobilizirali za celotno akcijo vse zainteresirane družbene sile, ki naj bi se na osnovi trajnega preventivnega programa sistematično branile pred tem družbenim zlom.

## Priprave za ljudsko štetje

Za ljudsko štetje, ki bo — kakor smo v našem listu že objavili — dne 21. marca, so priprave že v polnem teku. Vprašalne pole, katere tiska državna tiskarna na Dunaju, bodo obsegale 23 glavnih in 6 dodatnih vprašanj, vendar še ni znano, kaj vse nameravajo ugotavljati pri tem štetju.

Eno pa je, kakor je razvidno iz dnevnega časopisja, le že odločeno: sedanje ljudsko štetje ne bo, kot so najprej nameravali, povezano z ugotavljanjem manjšine in v notranjem ministrstvu izrecno poudarjajo, da odgovori na vprašanja pri ljudskem štetju nimajo nobene povezave s kakršnim koli ugotavljanjem manjšin. Nekateri časopisi v tej zvezi navajajo, da bo ugotavljanje manjšine izvedeno s posebnim zakonom v obliki tajnega glasovanja in na podlagi načela priznavanja, vendar ni znano, v koliko je to uradno mnenje ali pa samo želja časopisov odnosno določenih krogov, ki že dolgo govorijo o novem plebiscitu.

## 10. Slovenski ples 20. 1. 1961 v Celovcu:

### Kdo so „Zadovoljni Kranjci“?

V zvezi z našo objavo, da bo na letošnjem jubilejnem Slovenskem plesu sodeloval tudi ansambel narodnih viž »Zadovoljni Kranjci«, smo prejeli že celo vrsto vprašanj, kdo in kaj je ta skupina. Zato hočemo tukaj na kratko podati njen »življenjepis«:

V nekaj tednih bo ansambel »Zadovoljni Kranjci« obhajal petletnico svojega obstoja, kajti 19. februarja 1956 je skupina petih članov študentskega orkestra »Tone Tomšič« iz Ljubljane prvič v tem sestavu igrala v ljubljanskem radiu. Takrat ansambel še ni imel sedanjega imena, toda fantje so se hitro wveljavili, odšli so tudi na koncerte po raznih krajih Slovenije, pa tudi v druge dele Jugoslavije in poleg tega še na gostovanja v Nemčijo, Francijo, Nizozemsko, Italijo in Avstrijo.

Sprva so fantje nastopali sami, pozneje pa se jim je pridružil še pevski duet: Branka Strgarjeva in Zvone Lumbar. Harmonikaš ansambla Boris Frank je napisal prve prijetne domače viže, potem so se prirejanja melodij lotili še Jože Privšek, Franc Gornik, Miško Hočevnar, Albert Podgornik in drugi. Danes razpolaga ansambel z dolgo vrsto priljubljenih polk, valčkov in popevk, ki so podobno kot Avenikove viže postali last vsega ljudstva. Če te srce boli, Ti me nič ne zmerjaj, Naš dedek, Rdeči nageljni, Mornar in mnoge druge.

Po uspehih na koncertih doma in na gostovanjih so »Zadovoljni Kranjci« igrali in peli tudi za snemanje na gramofonske plošče, ki so bile v najkrajšem času razprodane. Skratka, dosedanje petletno delo ansambla je bilo polno uspehov, pa tudi lepih trenutkov tako zanje kakor še posebej za tiste, ki so napolnjevali dvorane ob njihovih nastopih.

Končno pa naj navedemo še imena posameznih članov ansambla: klarinet — Albert Podgornik, trobenta — Andrej Osana, harmonika — Boris Frank, kitara — Marjan Kržišnik in kontrabas — Boris Vede.

Kakor smo zapisali že v zadnji številki našega lista, sodijo »Zadovoljni Kranjci« poleg Avenikovega kvinteta in Veselih planšarjev, ki smo jih tudi na Slovenskem plesu že spoznali, med najbolj priljubljene ansamble narodnih viž. Zato se veselimo njihovega nastopa, ko nam bodo danes igrali na jubilejnem desetem Slovenskem plesu!

## PO ŠIRNEM SVETU

**Zeneva.** — Svet združenja za svobodno evropsko trgovino (EFTA) je na dvo-dnevem sestanku odobril proračun v znesku 2,337.765 švicarskih frankov za proračunsko leto, ki se konča 30. junija prihodnjega leta. Na tem zasedanju so ponovno proučevali vprašanje, ali naj Finsko sprejmejo v to organizacijo. Sprejeli niso nobene odločitve.

**Carigrad.** — Skupina študentov carigradskih fakultet je protestirala, ker so izdajatelji devetih carigradskih časnikov sklenili, da ne bodo izdajali svojih časnikov. Študenti so s protestom izrazili solidarnost s časnikarji, ki delajo pri teh listih.

**Wiesbaden.** — Finančni ministri devetih zahodnonemških zveznih držav so odobrili nerazvitim državam brezobrestno pelletno posojilo v višini 500 milijonov mark. Zahodnonemška vlada je pričakovala, da bo od zveznih držav dobila v ta namen dve sto petdeset milijonov mark več.

**Washington.** — Pravni odbor ameriškega senata je odobril imenovanje Roberta Kennedyja, brata novoizvoljenega ameriškega predsednika, za novega državnega tožilca ZDA. Robert Kennedy je izjavil, da se bo na svojem novem položaju boril proti organiziranim zločinom in da bo proučil možnosti pravne pomoči siromašnim. Izjavil je tudi, da je vse svoje delnice, ki jih je imel, prodal in kupil vladne obveznice.

**Berlin.** — Na tiskovni konferenci je član politbiroja CK Enotne socialistične stranke Nemčije navedel vrsto podatkov o pripadnikih bivših Hitlerjevih enot in gestapa, ki so danes na pomembnih službenih mestih v zahodnonemški policiji. Po besedah profesorja Nordena je na stotine esesovskih zločincev na odgovornih položajih tudi v bonnskem ministrstvu za notranje zadeve. Minister za notranje zadeve Schröder ima v svojem ministrstvu lepo število nekdanjih Himmlerjevih funkcionarjev varnostne službe. O vseh bivših nacistih, ki so tudi sedaj visoki funkcionarji, so dobili časnikarji obsežno gradivo.

**Washington.** — Število nezaposlenih v ZDA je doseglo pretekli mesec 4,5 milijona delavcev, kar je največje decembrsko povprečje v zadnjih dvajsetih letih. V primerjavi z novembrom je število nezaposlenih naraslo za pol milijona. Pričakujejo, da bo januarja doseglo število nezaposlenih 5,5 milijona ljudi.

**Adis Abeba.** — Etiopski cesar Haile Selasie je objavil popolno amnestijo za vojake svoje garde, ki so sodelovali v neuspešnem državnem udaru. Podčastnikom bodo odvzeli čine, lahko pa bodo ponovno postali podčastniki, če bodo dokazali svojo lojalnost.

**Malaga.** — Agencija Reuter je sporočila, da so v španskem mestu Malagi aretirali 40 ljudi pod obtožbo, da so širili protivladno propagando. Šest ljudi so zaprli v trenutku, ko so lepili protivladne lepake.

**Tunis.** — Uradni predstavnik tuniške vlade je sporočil, da sta dva srednja francoska bombnika odvrkla bombe na tuniško ozemlje v bližini alžirske meje. Človeških žrtev ni bilo, pač pa so bombe povzročile precejšnjo materialno škodo.

**New York.** — Ameriški poskusi, da bi tudi Kanado pridobili za svojo napadalno politiko proti Kubi, so se popolnoma izneverili. Predsednik kanadske vlade Diefenbaker je ponovno izjavil, da hoče Kanada še naprej vzdrževati redne odnose s Kubo. Na tozadevne ameriške kritike je Diefenbaker odgovoril, da Kanada spoštuje načelo, da ima vsaka država pravico določiti svojo politiko.

**Pariz.** — Francoska proizvodnja surovega jekla je lani dosegla rekordno višino. Francija je proizvedla nad 17 milijonov ton surovega jekla oziroma 13,5 odstotka več kot prejšnje leto. Rekord so dosegli tudi v proizvodnji surovega železa. Francoske topilnice so lani proizvedle nad 14 milijonov ton surovega železa, to je za 14,4 odstotka več kot leta 1959.

## GOSPODARSKI DROBIŽ

### 144.419 brezposelnih v Avstriji

Ministrstvo za socialno upravo je sporočilo, da je bilo sredi januarja letos javljenih pri delovnih uradih skupno 144.419 brezposelnih, med temi 80.438 moških (55,7 %) in 63.981 žensk (44,3 %). V primerjavi s koncem decembra 1960 se je število brezposelnih povečalo za 36.145 oseb ali 33,4 %. Primerjava s stanjem leto poprej pa kaže, da je letos za 36.885 brezposelnih manj.

### Težavni finančni razgovori med Ameriko in Zahodno Nemčijo

Po šesttedenski prekinitvi so se v Bonnu ponovno začeli finančni razgovori med predstavniki Amerike in Zahodne Nemčije, o katerih pa v vladnih krogih poudarjajo, da so nesoglasja med stališči obeh strani še vedno zelo velika. Ameriške zahteve ne gre do le za tem, da bi Nemčija povečala svoj prispevek za gospodarsko nerazvite države, marveč hoče Amerika doseči tudi pristanek Nemčije, da bo povečala svoja vojaška naročila v Ameriki, da bo olajšala uvoz ameriških kmetijskih proizvodov in se končno obvezala tudi glede vračanja dolgov v višini 3,3 milijarde mark, ki jih ima v Ameriki.

### 136 km avtomobilske ceste bo letos zgradila jugoslovanska mladina

Na avtomobilski cesti »Bratstvo in enotnost« je letos predvidena izgradnja nadaljnjih 136 km, in sicer dograditev začetnega odseka Grdelica-Vranje (kakih 52 km) in odsek od Vranja do Skopja. Priprave za letošnje mladinske delovne akcije so že v teku in gradijo trenutno 27 mladinskih naselij, v katerih bo prostora za kakih 50.000 brigadirjev in brigadirk. Celotna dolžina ceste bo ob dograditvi leta 1963 znašala 1090 km, od katerih jih bo do konca letošnjega leta dograjenih 840 km.

## 115.000 traktorjev na 7,7 milijona ha kmetijske površine

Kakor so meseca septembra v Avstriji ugotovili, poseduje 432.000 kmetijskih obratov 115.000 traktorjev. Po kmetijski površini gledano, pride na en traktor 67 ha kmetijske površine. Vsek četrti kmetijski obrat poseduje traktor.

Vrednost strojnega parka avstrijskega kmetijstva cenijo na 22 milijard šilingov. Potom poizvedb je bilo ugotovljeno, da je v Avstriji le 4 do 5 % zmogljivosti kmetijskih strojev izkoriščene. Ta visoka mehanizacija avstrijskega kmetijstva in slaba izkoriščenost strojev sta glavni vzrok, da se v kmetijstvu nalozeno promoenje obrestuje komaj z 1,9 %, kakor to navaja »zelena poročila« zakona o kmetijstvu za leto 1960.

Občni zbor „Bisernice“ v Celovcu:

## Mladina je naša bodočnost

### in zato gibalo naših prosvetnih prizadevanj

V sredo preteklega tedna je imelo Slovensko prosvetno društvo »Bisernica« v Celovcu svoj občni zbor. Zanimanje za občni zbor je bilo zelo razveseljivo. Udeležilo se ga je več kot polovica članov in vsi so z zanimanjem spremljali tako poročila kakor tudi razpravo o sodobnih oblikah »Bisernice«. V tej razpravi je bilo tudi načeto vprašanje dela prosvetnih društev v mestih in industrijskih središčih. Po občnem zboru je imel mladi fotoamater Mirko Kunčič ob 170 barvnih diapozitivih predavanje »S kamero po Jugoslaviji, Bolgariji in Grčiji«.

Slovensko prosvetno društvo »Bisernica« je društvo, ki ima za svojo dejavnost drugačne pogoje, kakor jih imajo prosvetna društva na podeželju. Ne le da se razlikuje okolje, v katerem živi in dela slovenski človek v Celovcu od onega, ki obdaja naše

ga človeka na vasi, razlika je še v mnogočem. V vsakem mestu dvojezičnega ozemlja se zbira že leta sem vedno večje število naše vajeniške in dijaške mladine, delovcev, nameščencev in intelektualcev, ki živijo svoje zelo različujoče se življenje in na katere vedno bolj na dobiček postavljene in zaradi tega po vsebini plitve prireditve za razvedrilo, družabnost in zabavo močneje vplivajo kot na človeka, ki živi sploh ali delno na vasi. Tem okoliščinam mora biti prilagojeno tudi kulturno prosvetno delo v mestu. To vprašanje je na občnem zboru načel novi predsednik Blaž Singer, ko je skiciral bodoče naloge »Bisernice«. Pri tem so ga vodile naslednje misli:

Zbiranje, neprestano zbiranje Slovencev, zlasti pa prizadevanje za zbiranje dijakov in vajencev v društvu je poglavitna naloga »Bisernice« in vsakega prosvetnega društva v mestu in industrijskih krajih. Dan za dnem prihaja slovenski človek v mesto za kruhom, da pridobi znanja in da se usposobi za svoj poklic. Tu se našli in vedno bolj se rahljajo njegove vezi z okoljem na vasi in njegovo materinščino. Zaradi tega se tu prosvetno društvo ne sme omejiti na ožek krog svojih »starih« članov, temveč mora biti neprenehno budno. Vedno mora iskati, zbirati in po svoje zadovoljevati človeka, ki je zaplaval v morje mesta. On mora tudi v mestu občutiti — in to z veseljem — da spada v našo skupnost in da ga ta skupnost tudi obvezuje.

Ne da bi omalovaževali potrebo po zbiranju odraslih vseh poklicov v pro-

svetnih društvih, je treba le spoznati, da mora biti v mestu in industrijskih krajih v ospredju zanimanja prosvetnih društev skrb za našo mladino. Le po mladini se bomo obnavljali, živeli in vzgajali za sedanost in bodočnost. Naše okolje in svet se naglo razvijata in mi, ki bi morali ta razvoj docela dojeti, ga prosvetno zaenkrat še ne dohajamo. Skrb za našo mladino, kateri šola ne daje tistega, kar postaja živa realnost, je torej v mestu dvakrat potrebna in nujna.

Če postaja že na deželi čitalniško delo v prosvetnih društvih problematično, potem

je jasno, da ga mesto še manj prenaša. Čas in mladina v mestu zahtevata sodobnih oblik prosvetnega življenja — vzgoje, izobraževanja in kulturnega razvedrila. Mnogo bolj kot na deželi čuti mladi človek v mestu utrip časa. Mimo radia in televizije vpliva na njegov um in težnjo po razvedrilo večja izbira med filmi, športnimi prireditvami, predavanji, razstavami in predstavami v gledališču, zlasti pa med zabavnimi lokali in prireditvami. Njegov ideal niso več učenje ljudskih iger in vaje v zborovskem petju ali v tamburaškem zboru, vsebolj se navdušuje za sodobno kulturno instrumentalno in vokalno glasbo, za amaterstvo in poizkuse na raznih področjih tehnike, v fotografiranju, slikanju, končno pa tudi za spoznavanje zanimivosti sveta, ki so mu lažje dosegljive, kakor so bile mlademu človeku čitalniške dobe.

(Nadaljevanje na 8. strani)

## Posrečena likovna razstava na Ravnah

V železarskih Ravnah na Koroškem, ki so se po zadnji vojni razvile iz malega Gustanja v moderno industrijsko mesto, so imeli pred nedavnim zanimivo kulturno dogodek: v avli gimnazije je slovenski umetnik Mario L. Vilhar razstavil 72 svojih del — akvarele, oljate slike, plastiko in, kar dokazuje pestrost umetniškega ustvarjanja, še vrsto svojih pesmi. Razstava je vzbudila veliko zanimanje zlasti med ravnanskimi železarji, saj prihaja tudi umetnik iz železarskega podjetja: Litostroja v Ljubljani.

Mario L. Vilhar v likovnem svetu ni neznana osebnost. S svojimi slikarskimi in kiparskimi deli je že sodeloval na kolektivnih razstavah na Jesenicah, v Ljubljani, v Celju, v Zagrebu; samostojne razstave pa je priredil v Kopru, v Beogradu, na Jesenicah, na Reki, v Kranju, v Trbovljah, v Odense in v Kopenhagenu na Danskem. Za svoja dela je prejel že več nagrad, na Ravnah pa mu je tamkajšnja Svoboda podarila tokrat lepo kovinsko spominsko plaketo.

Po letih razmeroma še mlad (rojen 1925) je Vilhar prepotoval že mnogo dežel: Avstrijo, Dansko, Švedsko, Nemčijo, Belgijo, Francijo in Italijo. Vtisi, ki si jih je nabral po svetu, se odražajo zdaj v njegovih delih; vendar je vilharjevo umetniško ustvarjanje v prvi vrsti posvečeno življenju delovnega človeka. Skratka, Vilhar je umetnik, ki predstavlja človeka



Mario L. Vilhar:

NA OKNU

olje, 1956

takega, kakršen v resnici je. Ravno v tem pa je tudi pomen njegove umetnosti in iz tega izhaja tudi zanimanje za njegovo ustvarjanje med širokimi sloji ljudstva.

Umetnik je bil tudi ob razstavi na Ravnah deležen številnih pohval, morda najlepše priznanje pa mu je izrekel ravnatelj tamkajšnje gimnazije dr. Fran Sušnik, ki je ob tej priložnosti zapisal: Dober teden smo drugovali z Mariem Vilharjem. Zima zunaj je bila te dni mrka, v naših gimnazijskih avlah pa je bilo polno Vilharjevega sonca in v njegovih barvah je svet bogat z lepoto...

## Glasba na Kitajskem

se uspešno razvija med širokimi plastmi prebivalstva

Na zadnjem kongresu literarne umetnosti v LR Kitajski je bilo v poročilu tudi povedano, da so v zadnjih desetih letih na Kitajskem ustvarili 425 simfonij, kantat, oratorijev, oper in plesnih dram. Pri teh delih so se glasbeni umetniki opirali zlasti na oblike narodne glasbe, ki so razširjene in priljubljene med prebivalstvom, ter jih hkrati povezovali s sodobnimi oprijemi. Načela narodne glasbe prihajajo do izraza tudi v modernih komadih, tako v operah in simfonijah.

Za razširitev teh oblik glasbe med najširše plasti prebivalstva skrbijo posebne glasbene skupine, katerih je bilo ustanovljenih več tisoč. Kako je glasba priljubljena med kitajskim ljudstvom, pa najbolj pričča dejstvo, da se je pevskega tekmovanja v Šanghaju udeležilo okoli 1,5 milijona ljudi.

Zahodni strokovnjaki so sicer mnenja, da prevladuje na Kitajskem trenutno še kvantiteta pred kvaliteto, vendar pa so prepričani, da prihaja čas moderne in dobre kitajske glasbe.

Opereta v celovškem gledališču:

## „Srečo je treba imeti“

To geslo bi lahko v polni meri uporabili tudi za vodstvo celovškega Mestnega gledališča, ki ima — kakor kaže — precej sreče pri izbiri komadov za letošnjo gledališko sezono. Z uprizoritvijo Profes-Marischkove operete »Srečo je treba imeti« se je to vsekakor izkazalo. Celovška publika, ki se je v zadnjem času le že malo navadila tudi na zahtevnejše in bolj resne komade, je pri tej opereti ponovno izpričala svoje posebno nagnjenje k veselosti in sproščenosti.

Navdušenje na premieri je bilo upravičeno, kajti Theo Knapp je kot režiser poskrbel za brezhibno inscenacijo, h kateri je bistveno prispeval tudi Karl Heinz Brand kot dirigent. Med nastopajočimi so se posebno odlikovali Rotraut Völkel, Anton Wengersky, Franz Göd, Rudy Maria Bachheimer, Trude Knapp, Fred Schulze-Holz, Hubert Trattnig, Lutz Haberkorn. Scenske slike je tudi tokrat oskrbel arh. Spurny, zbor je pripravil Franz Gerstacker in za balet je bila odgovorna Bachheimer.

Vladimir Klemenčič:

## Migracije prebivalstva na Koroškem med leti 1934—1951

Število tujcev se je za okraj, ki gospodarsko stagnira ali pa le slabo napreduje, izredno močno povečalo. V avstrijskih deželah, izven Koroške rojenih prebivalcev, se je povečalo od 804 (2,2 %) na 1103 (2,8 %), v inozemstvu rojenih pa še bolj, od 2370 (6,3 %) na 3353 (8,3 %), tako da je prebivalo v velikovškem okraju l. 1951 nič manj kot 4456 ali 11,1 % izven Koroške rojenega prebivalstva. Za agrarni značaj okraja je podobno, kakor tudi za šmohorski okraj, nesorazmerno močno nazadovalo število v rojstni občini bivajočega prebivalstva od 21.876 na 17.980, v odstotkih od celotnega števila prebivalstva pa od 58,1 % na 44,7 %. Na drugi strani je pa napredovalo število izven rojstne občine prebivajočega prebivalstva od 12.505 na 17.744 ali od 33,2 % na 44,1 %.

Razmerje med prirastkom na Koroškem rojenega prebivalstva, ki znaša 1343 in prirastkom okraja, ki znaša 6367 in zmanjšanje števila v rojstni občini prebivajočih prebivalcev pove, da se je moralo ob doselitvi 1282 tujcev in sorazmerno majhnem prirastku koroškega

prebivalstva izseliti 5024 ljudi. Če pa upoštevamo, da so pri prirastku Korošcev všteti tudi doseljenci iz severnega dela Koroške, pa lahko trdimo, da je porast avtohtonega prebivalstva še manjši, število tujih doseljencev in domačih odseljencev pa še večje. To tudi pomeni, da se morajo v velikovškem okraju avtohtoni domačini-Slovenci unikatni pred doseljenimi Nemci.

### Primerjava migracijskih procesov med severno in južno Koroško

S številnimi podatki smo si ustvarili solidno podobo o učinkih migracijskih procesov na rast prebivalstva na celotnem Koroškem in po posameznih okrajih. Zanimive so tudi razlike v procesih med severnimi nemškimi in nacionalno mešanimi južnokoroškimi okraji.

Sorazmerno veliko število izven Koroške rojenega prebivalstva ob popisu leta 1934 kaže, da se na Koroškem po vseh okrajih intenzivno naseljuje tuje prebivalstvo že več desetletij, povečanje števila tujcev leta 1951, v primeri z letom 1934 pa, da se je v razdobju 1934—1951

7 doseljevanje tujcev še intenzivneje stopnjevalo.

Do leta 1934 je bilo v vseh okrajih, razen v okrajih Velikovec in Beljak-okolica, doseljevanje iz drugih avstrijskih dežel močnejše kakor iz inozemstva. Ob popisu prebivalstva leta 1951 so pa bili že številno močnejši doseljenci iz inozemstva po okrajih Celovec-mesto, Celovec-okolica, Beljak-okolica ter Velikovec; v okrajih Beljak-mesto, Spittal

in Šmohor je pa bilo število doseljencev iz inozemstva in iz drugih avstrijskih dežel skoraj enako: večje število doseljencev iz drugih avstrijskih dežel, kakor iz inozemstva, sta imela le severnokoroška okraja Šentvid in Wolfsberg.

Število izven Koroške rojenih prebivalcev je naraslo med leti 1934 do 1951 na območju gospodarskih in upravno-političnih centrov mest-

Tabela IV.

### Prirastek prebivalstva po poreklu — rojstnem kraju med leti 1934—1951

Okraji	Dejanski prirastek	Prirastek na Koroškem rojenega prebivalstva	Prirastek v inozemstvu rojenega prebivalstva	Prirastek v Avstriji rojenega prebivalstva	Neznani rojstni kraj
I. Beljak-okolica	13.797	6.458	6.095	1.250	— 6
Šmohor	1.901	838	637	448	— 22
Velikovec	2.581	1.343	983	299	— 44
II. Beljak-mesto	6.235	3.777	1.856	677	— 75
Celovec-mesto in okolica	21.528	11.464	7.971	2.418	— 325
III. Spittal	13.503	7.376	3.935	2.077	+ 115
Šentvid	4.433	2.250	2.052	364	— 233
Wolfsberg	5.657	4.311	1.099	323	— 76
<b>Skupaj</b>	<b>69.635</b>	<b>37.817</b>	<b>24.628</b>	<b>7.856</b>	<b>— 666</b>

I. Narodnostno mešani okraji južne Koroške.

II. Mestni okraji.

III. Severnokoroški nemški okraji.

(Se nadaljuje)

## Zakaj na šoli v Lepeni ni „Mladega roda“

Lepena. — Mladinski list „Mladi rod“ je brez dvoma priznana dober pripomoček pri pouku slovenščine na dvojezičnih šolah. List je od zveznega ministrstva za pouk na Dunaju odobren za uporabo na dvojezičnih ljudskih in glavnih šolah dvojezičnega ozemlja na Koroškem. Na mnogih šolah se tega primerne učnega pripomočka tudi poslužujejo, kar olajšuje delo tudi učiteljem, otrokom pa se je list po ustreznosti, res mladinski vsebini ter prikupni obliki tudi priljubil. Znani pa so tudi primeri, da „Mladi rod“ ne vzamejo radi v roke le otroci, ki so prijavljeni k pouku slovenščine, temveč se za mladinski list zanimajo tudi otroci, ki jih starši pod gotovimi znanimi vplivi niso prijavili k pouku materinščine.

Vsekakor pa je čudno, da na naši šoli šolsko vodstvo ne naroča več šolskega lista „Mladi rod“. Dejstvo je nerazumljivo tembolj, ker prav na naši šoli noben otrok ni odjavljen od slovenskega pouka, marveč smo vse prijavili tudi k pouku slovenščine. Na šoli berejo tudi v višjih razredih le Berilo za 2. in 3. šolsko leto. Zaradi te pomanjkljivosti na naši šoli smo se pritožili pri šolskem vodji. Dejal je, da bo priljubljeni šolski list uveden v prihodnjem šolskem letu.

Prav, toda zakaj ne bi imeli tudi na naši šoli že sedaj v uporabi ta koristni učni pripomoček, kar bi olajšalo delo učitelju, šolarjem pa veliko koristilo. Mnenja smo, da je treba „Mladi rod“ za naše učence naročiti takoj, že zdaj, ker ne želimo in načemo, da bi zaradi te malomarnosti trpel pouk slovenščine.

## Vicekonzul Barborič je odšel na novo službeno mesto

Nekaj manj kot osem let je vicekonzul Boštjan Barborič deloval v diplomatski službi na generalnem konzulatu FLRJ v Celovcu. V tej dobi je dodobra spoznal razmere v naši deželi, spoznal kraje in našo ljudstvo. S svojo osebnostjo, uslužnostjo in diplomatskim nastopom v pravem pomenu besede si je osvojil simpatije prebivalstva vseh slojev brez razlike narodnostne pripadnosti.

Njegova službena doba v Celovcu je potekla ter je bil odpoklican na drugo službeno mesto. V zadnjih tednih svojega delovanja v Celovcu se je od svojih številnih znancev in predstavnikov javnega, političnega, gospodarskega in kulturnega življenja poslovil in vsi so mu ob slovesu ob njegovem odhodu želeli z odkritimi izrazi veliko uspehov v nadaljnji diplomatski karieri.

Prepričani smo, da vicekonzul Barborič naše Koroške ne bo pozabil in bo izkoristil vsako priložnost ter naše kraje in ljudi obiskal.

## POTUJOČI KINO SPZ

predvaja II. del slovenskega filma Vesna „NE ČAKAJ NA MAJ“

v nedeljo, dne 22. januarja ob 19.30 uri pri Kreuzwirtu pod Jerberkom,

v nedeljo, 29. januarja ob 14.30 uri pri Kovaču na Obirskem,

ob 19.30 uri pri Škorjancu v Banji vasi pri Št. Lipšu.

\*

V Št. Jakobu v Rožu predvaja II. del slovenskega filma Vesna „Ne čakaj na maj“ kino Janach v četrtek, dne 26. januarja 1961, ob 20.00 uri zvečer.

## Celovško mestno področje

Ustrezno cestnoprometnemu redu je po odredbi celovškega župana mestno področje tako-le določeno:

Na Beljaški cesti zahodno od Paternionskega mostu pri izlivu Loretto poti; na južni obrežni cesti ob Vrbskem jezeru južno-zahodno pri Nautilus realiteti; na Rožanski cesti na mestni meji severno od Glinjskega mostu; na Velikovški cesti vzhodno od izliva Afritsch ceste; na Žrelski cesti pri izlivu Št. Peterske ceste južno od avtobusne postaje; na Škofjedvorski cesti vzhodno od izliva Kriemhildgasse; na Št. Vidski cesti

## Naša prva letošnja kulturna prireditev

Bilčovs. — Z velikim zadovoljstvom in zadoščanjem lahko pravimo, da je bilo v nedeljo, 8. t. m., nekako praznično razpoloženje v naši vasi. Ljubitelji naše kulturne dejavnosti so spet do zadnjega kotička napolnili dvorano pri Miklavžu ter še pre malo je bilo prostora za vse, ker staro in mlado je bilo na nogah in prihitelo na povabilo Slovenskega prosvetnega društva „Bilka“ na igro. Igro „Črna žena“ je društvena igralska skupina naštudirala in pripravila z marljivimi vajami.

Na prireditve niso prišli le ljudje iz domačih vasi, temveč tudi iz sosednjih občin in preko njenih meja. Ljudje vedo, da jih naši igralci s svojimi dobro pripravljenimi nastopi še niso razočarali, temveč vedno prijetno presenetili, da lahko trdimo, stopnjeva je od prireditve do prireditve.

Igra „Črna žena“ je obsežna in traja tri ure, v vlogah pa sodeluje 22 oseb. To je veliko dramsko delo, toda naši postrtovalni in navdušeni igralci so jo zmogli zelo odlično. Mnogi gledalci so po končanih

prizorih in dejanjih zatrjevali, da bi želeli še in še slediti posrečenim nastopom naših igralcev. Spet je razveseljivo dejstvo, da je bilo med 22 vlogami v igri zastopanih tudi nekaj mladih igralcev, ki so igrali prvič, vendar že prvokrat z lepim uspehom. Vse priznanje in pohvala velja seveda vsem izkušenim igralcem, toda mladi naraščaj je jamstvo, da bo svoje sposobnosti spopolnjeval in sledil svojim starejšim tovarišem in tovarišicam, kajti še želimo, kljub kinu, radiu in televiziji, videti in poslušati naše domače umetniške-samorastnike na naših odrih, še se želimo zbirati ob igralskih prireditvah v naših prosvetnih prostorih, ki naj nam na vasi nekoliko nadomeščajo mestna gledališča.

Zaradi tega se vsem igralcem za vso prizadevanost in trud, kar so pri številnih vajah vložili za lepi uspeh prireditve, iskreno zahvaljujemo v imenu vseh številnih udeležencev. Hkrati pa jih prosimo, da nas prav kmalu spet povabijo na podobno lepo prireditev.

## Dve žalostni novice

Sele-Kof. — V torek, dne 3. januarja, se je v naši okolici razširila žalostna vest, da je dobro materinsko srce Žerjavove mame prenehalo biti za vedno. S pokojno niso zgubili le njeni sinovi Honzi, Franci, Foltej in Peter svojo nad vse ljubljeno mater, temveč pri Zgornjem Žerjavu tudi sila sposobno in marljivo gospodinjico. Kljub temu, da je pokojna mati letos praznovala že visok življenjski jubilej, namreč svoj 72. rojstni dan, je bila Marija Mak še nenadomestljiva pomoč mladi gospodinjici Ani. Posebno pogrešala pa gosta babico mala fantka Niki in Oti.

Na dan pogreba je bilo zelo neugodno vreme, zato je bil prevoz rajne na selsko pokopališče zelo težaven. Ob sedmih zjutraj smo se odpravili od doma žalosti in šele ob pol enajstih prispeli na njivo miru. Častno število žalnih gostov na pogrebni svečanosti je pričalo, kako priljubljena in spoštovana je bila pokojna mati. —

Isti dan, kot Žerjavova mama, je umrl tudi Hirsov Hanza. Pred božičnimi prazniki so ga pripeljali iz deželne bolnišnice, kjer mu tudi izkušeni in spretni zdravniki niso mogli več izboljšati njegovega zdravstvenega stanja. Pripeljali so ga k sestri Mici v Borovlje, ki mu je z vso požrtvovalnostjo stregla v njegovih zadnjih mučnih dneh.

## CELOVEC

V torek zjutraj je prispela v Celovec iz Unzmarkta na Štajerskem Antonia Hengerer, da bi pri svojem sinu praznovala svoj 81. rojstni dan, ki ga je doživela prav v torek. Sredi dopoldneva je stara ženica prečkala kolodvorsko cesto na oglu Lidmanskyygasse. Na poledeneli in spolzki cesti ji je spodrsnilo ter je padla, v istem trenutku pa ji je reverzirajoči se tovorni avto povozil obe nogi. Z rešilnim avtom so hudo ponesrečeno ženo prepeljali v celovško deželno bolnišnico. —

Pred nedavnim je umrl veletrgovec z avtomobilu Josef Trampitsch, ki je bil kot generalni zastopnik avtomobilske tovarne Opel znan zaradi solidnega trgovskega poslovanja tudi po naših vaseh. Rojen je bil kot kmečki sin v Tigrčah pri Celovcu ter se je iz skromnih začetkov povzpел do podjetnika, v katerega obratu je danes zaposlenih okoli 150 delojemalcev.

južno od izliva Steinbruchgasse; na Feldkirchner cesti severno od izliva Winklern ceste pri vhodu v pivovarno Schleppe.

Najvišja brzina za motorna vozila, 70 km na uro, je dovoljena na sledečih progah: Na Beljaški cesti od začetka mestnega področja zahodno pri izlivu Luegerstrasse; na Rožanski cesti od začetka mestnega področja južno pri izlivu Ernst-Wlatfnig-cesti; na Velikovški cesti od začetka mestnega področja vzhodno pri izlivu Alois-Schader ceste.

## BILČOVŠ

Iz Bilčovsa sporočamo pretresljivo žalostno vest. Bilo je v torek dopoldne. Pri Pomočevih v Bilčovsu so se spravljal v Celovec. Oče Avgust Safran, mati Ana in 35-letni sin Janez so zasedli osebni avtomobil. Vozilo je vodil sin Janez. Dobro razpoloženi in nič hudega sluteč so se peljali v smeri proti Celovcu, kjer so se hoteli zglasiti pri notarju, da bi napravili pogodbo, ko je hotel oče izročiti posestvo svojemu sinu Janezu kot nasledniku na Pomočevi kmetiji. V družini vlada najlepše soglasje, toda čas je prišel, da bi mlajša sila prevzela krmilo posestva v svoje roke, za kar se ni bil nihče bolj poklican kot sin Janez. Oče pa bi mu bil kot dober in izkušen svetovalec ter s svojimi delovnimi rokami gotovo in lahko še dolgo ob strani ter bi mu bil neprecenljiva pomoč.

Na preveliko prepaščenje pa je usoda po nerazumljivih računih zahtevala drugače. Vozili so se po cesti iz Bilčovsa proti Kolmari vasi. Ceste so v tem času zasnežene, gladke in spolzke. Za motorna vozila so zelo nevarne in zgodilo se je že mnogo nesreč.

Tudi na tej poti nesreča ni počivala. Bilo je okoli desete ure, ko so prispeli približno na mejo med bilčovsko in kotmirško občino. Na cestnem ovinku v Čahorčah je osebno vozilo izpodneslo na levo stran ceste, v istem trenutku pa je privozila iz nasprotne smeri 25-letna žena pekarskega mojstra Efriede Schullin iz Vetrinja. Vozili sta trčili eno v drugo in zgodilo se je strašna nesreča. Oče Avgust Safran se je tako hudo ponesrečil, da je umrl že med transportom v bolnišnico v Celovec. Sina in ženo so z lažjimi poškodbami tudi prepeljali v celovško deželno bolnišnico, prav tako tudi pekarjevo ženo in pekarskega vajenca, ki se je tudi nahajal v vozilu.

Tragična, nepričakovana nesreča je vzbudila v domači vasi in v vsej okolici veliko pozornost in sočutje s tako hudo prizadeto Pomočevo družino. Umrlega spoštovanega in uglednega očeta Avgusta Safrana, ki je moral umreti v starosti 71 let, so prepeljali na dom, kjer ga bomo na domačem pokopališču položili k večnemu počitku. Očetu, ki nas je tako nenadoma zapustil in o pogrebnih svečanostih bomo še poročali, zaenkrat pa izrekamo hudo prizadetim žalujočim svojcem naše globoko in odkrito sožalje.

## RAZNE VESTI

Sredi januarja letos je znašalo na Koroškem število brezposelnih 18.649 oseb, to je nasproti koncu decembra za 6294 več, nasproti sredine januarja prejšnjega leta pa za 3438 manj.

Lepi zimski šport zahteva tudi žrtve. Med mnogimi ponesrečenimi smučarji minulo nedeljo se je ponesrečil tudi 16-letni Erhard Šumnik iz Male vasi pri Škocijanu. Pri smučanju si je zlomil desno spodnje stegno.

Velikovška požarna bramba, ki ji načeljuje komandant Hans Miklau, je v minulem letu izvedla 16 gasilskih akcij, enkrat je bila udeležena pri pomoči proti nevarnosti povodnje, enkrat pa je sodelovala pri iskalni akciji.

Na domačiji Ernsta Riepla v Štebnu pri Globasnici se je pretekli teden primerila usodna delovna nesreča. Delavec Jožef Kues je na dvorišču svojega delodajalca hotel 3,5 tonski traktorski priklopní voz z lastno močjo reverzirati. Pri tem ga je vozilo na rahli strmini presililo in pritisnilo ob hišni zid. Nesrečni Kues se je smrtno ponesrečil. Na kraju nezgode je umrl za hudimi notranjimi poškodbami. Zdravnik, ki so ga nemudoma poklicali, je mogel ugotoviti le nastop smrti. Ponesrečeni zapuščala žena, ki pričakuje v kratkem otroka.

V tednu med 9. in 15. januarjem se je na Koroškem primerilo 98 prometnih nesreč z 49 poškodovanimi in 1 mrtvo osebo. V vsej državi pa se je pripetilo 805 prometnih nezgod, pri katerih je bilo 477 oseb poškodovanih, 14 pa mrtvih. Pri nesrečah so spet ugotovili neodgovorno obnašanje vozačev, ki so v 45 primerih nesreč pobegnili in žrtve prepustili svoji usodi. V 20 primerih pa so ugotovili, da so bili vozači pod vplivom alkohola in to kljub strogim odredbam glede uživanja alkoholnih pijač za osebe, ki sedajo za volane. Požarov je bilo prejšnji teden na Koroškem sedem, v vsej državi

pa 59 s skupno škodo okoli 2.475.000 žilgov.

V minulem letu je na celovškem letališču pristalo 8174 letalskih potnikov, odletelo jih je pa 8461. To je znatno višji letalski promet, kakor leto poprej.

Ko se je šofer tovornega avtomobila Peter Mocher na cesti v Št. Rupertu pri Velikovcu izognil proti vozečemu se vozilu, je zašel na precej strmo cestno brežino. Avtomobil se je nagnil in 76 težkih jeklenih steklenic se je zakotalilo na cesto, vsled česar je bil promet za eno uro blokiran.

Skrbnik metereološke postaje na Dobraču Ernst Rabitsch se je v ponedeljek podal iz Aichingerjeve kočice proti Domu Ludwig-Walter na Dobraču. Ker od njega ni bilo nobenega glasu po brezžični telegrafiji, so menili, da je zašel oziroma se med potjo ponesrečil. Zaradi tega so izvedli iskalno akcijo, katere se je udeležilo alpsko reševalno moštvo, vključili pa so tudi reševalno letalo. Toda skrb je bila nepotrebna; ko je letalo krožilo nad Domom Ludwig-Walterja, je Rabitsch dal znamenje, da živi in je srečno prispel na svoj cilj, pokvarjena je bila le telegrafska naprava.

V nedeljo bo v Domu glasbe v Celovcu proslava, namenjena 432 trgovskim vajencem iz vse Koroške, ki so jeseni položili izpite za trgovske pomočnike. Slavnostni govor bo imel dipl. ing. Cech, sekcijski šef ministrstva za pouk.

## Nov vodja deželne delovne urada

Zvezni minister za socialno upravo je dosedanega vodjo koroškega deželne delovne urada, višjega svetnika dr. Antona Choca, odpoklican na zvezno ministrstvo za socialno upravo v oddelek za socialno politiko. Za novega vodjo deželne delovne urada je bil imenovan dr. Alfred Stickler, ki je bil doslej zaposlen kot vodja nekega oddelka na tem uradu.



# Disneyeva pravljčna dežela

KRATEK SPREHOD PO EDINSTVENI STVARITVI NEKRONANEGA KRALJA RISANEGA FILMA

Eno uro vožnje z avtomobilom od Sacramenta, glavnega mesta ameriške države Kalifornije, leži »najsrečnejša dežela sveta«, če lahko verjamemo prospektu, ki vabi ljudi v Disneyland — deželo, ki jo je ustvaril Walt Disney za velike in majhne otroke. S težkimi milijoni (ki so se izplačali), bujno fantazijo in velikim štabom arhitektov, slikarjev, graditeljev, scenaristov in drugih sodelavcev je ta nekronani kralj risanega filma ustvaril na 65 hektarov velikem ozemlju pravljčno deželo, v kateri se prepletajo preteklost, sedanjost, bodočnost in pravljica.

Kateri odrasli še ni nikoli sanjal o tem, da bi se vrnil v svoj otroški svet? Disney je ta sen uresničil. Ta Disneyeva dežela se zdi kot električna železnica, ki jo je nabavil očka svojemu sinku zato, da bi se lahko sam z njo igral.

Da bi ustvarili muzej na prostem, so Disneyevi sodelavci prepotovali vseh pet kontinentov sveta. S seboj so prinesli originalne kruhovce, ovijalke in orhidejne cvetove z Amaconke, kitajska pritlikava drevesca iz Hong-Konga, redke pušavske rastline in divje zveri iz Afrike, kaktuse iz Avstralije. Prebrskali so vse ameriške muzeje in podstrešja starih hiš, povabili so strokovnjake za vesoljske polete, ki so ustvarili »svet leta 2000«.

Hollywoodski filmski arhitekti, ki so bili desetletja vajeni graditi po starih slikah, fotografijah in načrtih kulise iz platna in lepenke, so zdaj prvič ustvarjali iz kamnu, apnu in opeki. Na desetine starinskih ladij z Missisippija smo videli v filmih, toda vse te ladje so bile le kulise, ki so jih po snemanju zopet razdrli. Trinadstropna ladja »Mark Twain«, ki pluje po vodovju Disneyeve pravljčne dežele, pa je prava pravcata ladja z velikim pogonskim kolesom ob boku in takšna prevažna potnike po velikem umetnem jezeru.

Stvarjenje tega pravljčnega kraljestva je požrlo nič manj kot sedemnajst milijonov dolarjev (okoli 425 milijonov šilingov). Tudi za vzdrževanje tega ogromnega kompleksa porabijo vsako leto na sto tisoče dolarjev. Posebno veliko je veljala gradnja celega sistema prekopov in jezer. Najprej so morali razkopati ogromne gmote zemlje, da so lahko ustvarili korita za jezera in reke; ko pa so vanje spustili vodo, je voda kratko malo poniknila v zemljo. Po večmesečnih poskusih z različnimi vrstami zemlje so slednjič našli podlago, ki je preprečila usihanje vode. Velike težave je povzročalo tudi presajanje tropskih rastlin in dreves. Šele z uvozom tropskih vrst mahu in rednim zalivanjem z vitaminskimi raztopinami je botanikom uspelo, da so ohranili nekaj dragocenih rastlinskih vrst.

\*

Možakar v sinji uniformi se vam pri vstopu v to čudežno deželo dostojanstveno prikloni. Tri minute pozneje prispete v leto 1900. Po tipični ameriški ulici ob prelomu stoletja drdra starinski tramvaj s konjsko vprego. Pred špecerijsko trgovino, v kateri stojijo veliki sodi z biskvitom, kumarami in

petrolejom, stoji debelušen trgovec. Malo dalje je kinematograf, pred katerim stoji brkati klicar in vabi ljudi vanj. Tudi kavarna s petrolejskimi svetilkami in okni iz pisanega stekla je tu. Tako je bilo v Ameriki, ko se je rodil Walt Disney (1901).

Sredi Disneyeve dežele je reka v pragozdu. Obiskovalec sede v čoln. Ko se čoln napolni z radovedneži, povzdigne čolnar svoj glas: »Potovanje, ki ga boste sedaj nastopili, ni brez nevarnosti. Za vsak primer imam pri sebi nabito puško. Pozor, ne namakajte rok v vodo!« In že se prikaže iz vode ogromna glava nilskega konja. Krokodili se plazijo po obali in plavajo okoli čolna. »Pozor!

LOJZE KOVAČIČ:

## Zgodba o zmešanem računanju

Oče: Stoji miza. Na mizi je prt, na prtu skodelica, tvoj medvedek in zraven žlica! Koliko stvari je to?

Sinko (potihem šteje): Miza, prt, skodelica, medvedek, žlica. Pet stvari!

Oče: Prt vzamem in žlico skrijem. Koliko stvari še ostane?

Sinko: Tri. Miza, skodelica in moj medvedek.

Oče: Žarnica sveti. Pod žarnico stojita dva stola, na teh dveh stolihi sedijo dva fantka in punčka. Koliko je to vse skupaj?

Sinko: Šest.

Oče: Vsi trije se strašno prerivajo. Eden izmed fantov odide, ker je jezen in zaspan in odnese stol. Koliko še ostane?

Sinko: Štiri. Fantek, punčka, stol in žarnica.

Oče: Tedaj pride mama in prinese stol nazaj. Koliko jih je zdaj?

Sinko: Mama, stol, fantek, punčka, žarnica in še en stol. Šest.

Oče: Ena usta so in to so tvoja usta in v njih je žlica in na žlici krompir. Koliko je to?

Sinko: Krompir bom kar pojedel in potem sta samo dve stvari, usta in žlica.

Oče: V avtu je sedem ljudi, en kovček in na stehi avta je kužek. Ne vem, kako je prišel na avto. Ti tudi ne veš? No, povej, koliko je to?

Sinko (dolgo šteje): Deset.

Lovci na človeške glave! Streljajo z zastrupljenimi puščicami!« vprije mož pri krmilu. »Sklonite se!« V naslednjem trenutku poči strel. Med ovijalkami vidite tigr, za njim pa topota skozi pragozd krdelo slonov.

Čoln pristane v »deželi Toma Sawyera«. Tu stoji na vzpetini trdnjava iz hlodov, kakršne vidimo v kavbojskih filmih. Iz daljave slišite bojne krike Indijancev in strele »bledoličnikov«. Nenadoma se znajdete v indijanski vasi. Poglavar »Sedeči bik« ali kako se že imenuje, vas dostojanstveno pozdravi. Vse naokoli se odvija življenje indijanske vasi, kakršnega ste vajeni iz filmov: možje se odpravljajo na lov ali boj, ženske obdelujejo polja in kuhajo, okoli nog pa se jim motajo indijanski otročki. Vzdušje iz indijanskih romanov in filmov je tako pristno, da navduši vsakega obiskovalca.

Skozi teksaško pustnjo drvi poštna kočija s četverovprego — kakor v časih divjega Zahoda. Izza neke skale se pojavijo trije maskirani razbojniki na konjih in jo urežejo

Oče: Dva izstopita, vzameta kovček, pa tudi kužek skoči dol. Koliko jih še ostane?

Sinko: Šest!

Oče: Podpiraš si glavo z roko in poješ pesmico. Koliko stvari je to?

Sinko: Glava, roka, pesmica. Tri.

Oče: Takrat pride mimo konj, na katerem jaha mož, ki ima lok in puško. Koliko je to zdaj vse skupaj?

Sinko (šteje potihem): Sedem!

Oče premišlja, kaj bi še vprašal. Toda sinko pravi: Očka, jaz sem zaspan!

Očka ga vzame in odnese v sobo.

Sinko: Očka nosi sinka! Koliko ljudi je to?

Oče: Dva.

Oče položi sinka v posteljo.

Sinko: Koliko je zdaj to? Očka, jaz in postelja?

Oče: Tri.

Sinko: Pa še eden je.

Oče premišlja pa pravi: Ne vem!

Sinko: Spanec. Potem je to štiri!

Oče mu želi lahko noč in gre.

Sinko zavpije: Koliko pa jih je zdaj?

Oče: Štirje.

Sinko: Ne. Zdaj so samo trije: Jaz, spanec in postelja. Ti manjšaš. Lahko noč!

Oče pomisli: No, lepa reč. Zdaj se je naučil tega zmešanega računanja in ne bo miru pred njim. Treba bo pač potrpeti!

za kočijo. V pustnji Disneyeve »čudežne dežele« se pred očmi radovednih obiskovalcev odvija divja gonja, dokler kočija in njeni zasledovalci ne izginejo za skalovjem v daljavi. Ves prizor se večkrat na dan ponovi.

Nekoliko manj prepričljiv je pravljčni del. Gradovi in dvorci s princ in princesami, hišice, v katerih prebiva čarovnica ali Snelgijčica s sedmimi palčki, škrtatje in vile — vse to je tako realno pred gledalcem, da vsaj za odraslega gledalca izgubi velik del svoje pravljčnosti.

Kako grozna je gusarska ladja! Toda ko se ji približate, opazite med morskimi razboj-

FRANCE FILIPIČ:

## Zakaj fantiček molči

Kdo je neki odnesel iz mamine omare tri sladkorje!

Kdo je neki ofresel z očefovega drevesa tri breskve!

Kdo je neki raztresel v babičinem predalu vse razglednice!

Fantiček molči.

Že se je hotel zlagati, da ni bil on,

Pa je še o pravem času priskakljala miška in mu odgriznila jezik.

Zato fantiček molči.

niki, ki se motajo po krovu, in nagrabljenimi zakladi — reklamo za ribje konzerve. Obiskovalca iz Evrope še celo motijo številne reklame. Nekatere med njimi so za naš pojem naravnost vsiljive in neokusne. Tako je na primer v Pepelkinem gradu reklama za neko tovarno čevljev, v Trnuljičinem gradu pa reklama za uspalvalno sredstvo. Videri pa je, da Američanov te reklame prav nič ne motijo. Vajeni so iz radia in televizije, da med sporedom slišijo ali vidijo reklamo za tovarno, ki je oddajo omogočila.

Disney seveda svoje »čarobne dežele« ni zgradil iz idealizma. »Disneyland« je podjetje, ki ima svoj gospodarski račun. Zato je tudi razumljivo, da v njej ni nič zastoj. Za vsako atrakcijo morate plačati posebno vstopnino in razen čudovitih stvaritev hollywoodskih scenaristov morate požirati tudi kričeče reklame podjetij, ki prispevajo v tem, da gospodarsko podjetje »Disneyland« uspeva in prinaša njegovemu ustvarjalcu velike dobičke.

# Korenine

Dobrica Čosić

Sele pozneje, v somraku se začne bistrili Aćimova vročična blodnja. Tam, kjer se je sonce zaklalo na planini, se vzdiguje nekaj velikih vijoličastih mehurjev. Sončni dim z modrino obliva sneg. Črni se blagajna in stoji pokonci, črnijo se mrliči v sukneni obleki, razmetani po snegu okoli blagajne pred občino, katere pečat greje Aćim v nadržu, posušene lužice krvi postajajo rjave, pa se črnijo in varajo oči, da se je sneg otajal in da kuka zemlja skozenj. V somraku se tudi tarnanje sliši dalj in glasneje. In raste volli brest.

Aćimu odleže, ko ga oddelek vojakov v skupini kmetov, navezanih eden na drugega, odpelje v Palanko. Molčijo povezani Prerovčani, molčijo tudi vojaki, ki gredo peš za njimi. Konji ovohavajo vojake po vratu in hitijo, da bi prej prišli iz vasi, v kateri se je danes streljalo z ostrimi naboji.

Na Katičevem dvorišču je tiho. V hiši ne sveti svetilka. Le kje je Simka? od daleč pomisli Nikola. Ve, da ji je nocoj on edina moška roka v hiši in varstvo. Utegnila bi, hajduk, nocoj zajokati pred njim, on pa bi ji stisnil lica z dlanmi. Stopi k akaciji, da jo počaka, menda se bo od kod pokazala, toda spomini mu zasujejo željo in ga odvrčejo v klet na slamnato ležišče med kadicami, polnimi prevretilih sliv. Lahko prezeblot in glavo pokrije z velikim kožuhom.

... To so bili rodovitni in oblačni časi. Če si znal, si lahko postal tudi knez. Tisti čas samo leni in neumni niso zrastle. Siromaki naj se ti ne smilijo. Tudi valkovi hodijo po štirih nogah, toda zobe zarivajo v debele vratove ovnov. Visoke je videli od daleč in tudi ptice zletajo nanje. Pa tudi vetrovi jih žibajo in jim pačijo obraz. Jaz nisem znal. Kaj morem, ko je deževje izpralo tudi njivico mojega očeta, in seme mu je padlo med suhe grude, čeprav so bila poletja dobra. Jaz pa, ko mi je bilo dvajset let, ničesar nisem hotel na drobno in počasi. Takšna je bila moja narava. Obrnem se in vidim: leto je tako, da, če ponudim vstaji glavo, lahko postanem tudi knez. Pa pravim sebi: Nikola, zdaj ali gospodar ali pokojnik! Vem, da bi mi oče isto svetoval.

Pride mi na uho, da Toma Vučić pripravlja vstajo. Besen človek je bil. Njegove roke sem zmerom bolj cenil kot njegovo pamet. »Knez in svinjar sta si enaka!« je govoril ubogim na duhu, ki niso postali knezi in vojvode. In napotil sem se k njemu z namenom, da postanem vojvoda. Mlatilo mi je v srcu in noge so mi bile take, da bi prišel na vsako gumno. V Kragujevcu smo brez krogel odpeljali vojsko s seboj. Nikjer nisem videl toliko tepk kot tedaj okoli Lepenice. Ko smo šli naprej proti Beogradu, so se ljudje nabirali ob nas kakor ovce na solilo. Zmerom smo radi netili vstaje. Mislilo se je tako: huje, kakor je zdaj, ne more biti, če pa pride boljše, bo to čist dobiček. Če se glave izgubijo, nikoli niso bile naše. Odkar pomnijo, v naši mali Srbiji kmetje živijo s tujimi glavami. Če sam izgubiš glavo, ti potem vsaj ni žal. Če jo drago prodaš, jo utegnijo še gosli opevati. Tako smo, ne da bi privoščili počitek ne svojim ne konjskim nogam, prišli do listega hriba v Beogradu, na katerem so Turki Sava Nemanjića zažgali. Tu, za Tomom Vučićem in nje-

mu podobnimi, smo izklicali novega kneza, jaz pa sem ostal, kar sem bil. Ko smo se vračali, je šel vsakdo v svojo smer. Preskakovali smo ograde in kradli kmetom ovce. Kradli smo tudi kokoši, zakaj nič se ne konča tako, kakor se je začelo...

Simkini koraki gredo po njegovem stropu kakor ptica po nedolžnem snegu. Lahko in hitro. Nikola izvleče brado izpod kožuha in nastavi ušesa, da bi slišal skozi pod tudi njeno dihanje. Ni prišla spat. Jemlje nekaj iz skrinje. Sklonila se je, se vzravnila, šla ven, malo je postala pri vratih... Ona ve, kje je on. Samo zavpiti ji je treba. Jaz sem ji nocoj za vse. Razburjen dolgo čaka, da bi ga poklicala. Po vasi počasneje blodi žensko žalovanje, pasje lajanje in nemir, ki ga povzroča samo vojska. Vse vstaje so različne, samo noči po njih so vedno enake. Spomini se tiste noči po timoški vstaji, ko so v Krivem Viru tudi ograde gorele in ko so ječale goreče ovce. Oven pa je bežal s plamenom v runu, oven vodnik z zvoncem, ogenj in rogovi so udarjali v plot, za katerim se je bil skrilit; on je metal sneg na goreče runo, vse dokler si ni oven polamil rogov v plotu in lipah, zvijajoč se. Pobegnili je od tam in vso noč je smrdela zgorela volna in meso. Tedaj je zbežal k Aćimu in od tiste noči je postal hlapec. Da ubija iz zasede in v pozni nočni uri požiga hiše. Nikoli več po njegovih želji.

Simka odpre duri, gre ven, sneg škriplje, Nikola se privzdigne... Ne bo šla k meni. Nocoj nisem potreben nikomur. Dušeče je od žalosti v temi nad kadicami, v kleti. To dolgo traja. Noče in ne more biti nepotreben. Ne zavoljo Aćima in ne zavoljo nje. Kako jima bo pogledal v oči? Slabši je od Djordja. Slabši je celo od Mijata, ki je pobegnil, kakor hitro je slišal zvonove.

Potem se spomni, kako sta drug proti drugemu sedela

## Vzgoja otrok VELIKA ODGOVORNOST

Vzgoja otrok se pričinja takoj pri rojstvu in se nadaljuje vsak dan. Starši navadno mislijo, da so že samo s tem, ko so odrasli, sposobni pravilno vzgajati in ne pomisljajo na to, da je vzgajanje izredno zapleten in odgovoren proces, pri katerem so napake skoraj neizbežne. No vseeno se nekaterih, ko jih dobrega spoznamo, le lahko izognemo in tako koristimo otroku in sebi.

### SREDIŠČE VSEGA

Prva napaka v vzgoji, ki jo starši lahko zagrešijo je, da postavljajo svojega otroka v središče vsega dogajanja. Stalno ga kažejo gostom, vsa družina se neprestano zbira okoli njega, mati ga niti za trenutek ne pušča samega itd.

Rezultat takega obnašanja je, da otrok začne postavljati vedno večje zahteve in kmalu postane zelo muhast, kar pa je težko popraviti.

### NASVETI

■ Usnjene hrbte knjig natrimo kdaj pa kdaj z mešanico terpentina in bencina ter jih nato zdrgnemo z mehko krpo. Tako bodo obdržali sijaj.

■ Polivinilaste predpasnike po potrebi očistimo z mlačno milnico in speremo s čisto vodo. Osušene namažemo s glicerinom.

■ Kadar lešnike ali mandeljne sekljamo, jih malo potrosimo s sladkorom moko, da nam ne bodo odskakovali pod nožem.

### NAUČITE GA DAREŽLJIVOSTI

Ko majhen otrok vidi nek predmet, ga hoče imeti. Ko bo star eno leto in pol, se bo že igral z drugimi otroki in zahteval zase njihove igračke. Toda obenem bo svoje igračke ljubosumno zadržal zase. Ali lahko pomislimo na to, da je egoist?

Pravzaprav otrok še ničesar ne razume. Nima še občutka lastnine, ki ga pridobi šele med petim in šestim letom. Zato misli, da so mu igračke drugih otrok na razpolago in si jih zato hoče ogledati. Toda svojih ne da, ker se z njimi igra, a igra je zanj zelo resna stvar. Če vam je otrok takoj pripravljen dati igračko, vsekakor pričakuje, da mu jo boste takoj vrnili. To dajanje in vračanje je za otroka tudi nekakšna vrsta igre.

Če otrok jemlje igračke prijateljev in jih noče vrniti, ga poskušajte vključiti v igro starejših otrok, ki bodo lahko branili svoje pravice.

Prav tako pa otroka tudi ne silite, da bi posojal ali dajal priljubljeno igračko. Ko mu bo 3 leta, se bo začel zanimati za kolektivne igre. Pri igrah z žogo, kockami se bo navadil na dajanje svojih igračk drugim otrokom.

### GRDE BESEDE

Ko boste iz otrokovih ust prvič slišali grdo besedo, boste gotovo zelo neprijetno presenečeni. Otrok zelo rad ponavlja grde besede okoli tretjega leta starosti. Kako se tu lahko pomaga? Otroka zabava, če z govorjenjem nekoga neprijetno presenetiti, zato je normalno, da se morajo starši narediti, kot da sploh niso ničesar slišali. Brezmiselno je kaznovati, ker otrok pomena besed, ki jih uporablja, tako ali tako ne razume. Ta grda navada bo sama od sebe prešla, ko bo otrok opazil, da na njegovo govorjenje nihče ne reagira.

### OTROK JE SUROV

Dveletni malček kaj rad udari z svojo lopatico svojega prijatelja, štiriletni junaki bi najrajši »postreljali« vse okoli sebe s svojo »pištolo«. Tako obnašanje še ne pomeni, da je otrok surov in da se bo razvil v pretepa-

v Ačimovi sobi in se gledala v brade. Koliko časa je poteklo od tistega večera? Brez besede sta si nažgala še drugo cigareto, ker je bil on jezen, da ga je Ačim zbudil iz lepega spanja in ni hotel odložiti pogovora na jutri.

„Sklenil sem, Nikola! Moram. To bi storil vsak človek, ki ima kaj časti. Najprej mi je pljunil sin v oči, potem so mi začeli še drugi močiti brado.“

Ačim je obširno povedal vse posameznosti o dogodku s Čakarancem pri „Oraču“. On je zdehal, z dolgočasno ga je poslušal in ga ni prav nobenkoli pogledal.

„Čakaranac mora biti do volitev mrtev! Ali slišiš, Nikola?“

„Mrtev človek ni poražen.“

„Porogal se mi je, kakor se mi ni porogal še noben živ človek.“

„Tistemu, ki se roga, je treba zlomiti palico na glavi in nič drugega.“

„Lepak je napisal. Ves okraj, in ko bi bil samo okraj, zdaj bere o moji sramoti.“

„Vukašin ti je napisal lepak.“

„Postaral si se, nesrečnež. Ej, tudi ti si bil nekoč drugačen. Strah je omadeževal tudi tvoje srce.“

„Jaz, Ačim, srca nikoli niti imel nisem. Imel sem samo moč, z njo pa so vrage sadili belo trnje. Toda rekel sem: Upiro se mi, da bi ubijal šibkega človeka.“

„Nihče ne more posumiti, da je od moje roke.“

„Ne ljubi se mi še zapustiti jazbine v tvoji kleti.“

„Pri tebi mi ni bilo nikoli treba izgubljeni dosti besed za take reči.“ Vstal je. „Vse je zdaj ugasnilo. Samo ti, nari Ačim, goriš kakor tovor smolovine.“ Preplašen je naglo hodil po sobi.

Po vasi so psi grizli mračno temo.

# KAKO OBEDUJEMO

Vse premalo se gospodinje zavedamo pomena dnevnega obeda. Če bi vas, drage bralke, opazovala, kako pripravljate obed na mizo, kako prisedate same poleg, bi prav gotovo videla marsikaj, kar ne poživlja teka in ne ustvarja prijetne domačnosti. Morda boste ugovarjale, saj je vseeno, kaj, kako in kje poješ, glavno, da si sit, in kdo ima čas misliti še na to, kako bo pojedel, ko je že s tem dovolj dela, da znesem skupaj. In še in še. Ugovorov je mnogo, vendar vseeno to ne drži. Obed mora biti pripravljen tako, da pridejo tudi naše oči na svoj račun in obedovati moramo v miru in počasi. Dobro poznamo pregovor: »Še pes hoče imeti pri jedi svoj mir.« Da, še pes. In mi? Le malo premislimo, kako včasih zmašimo kosilo skupaj, in če nam pri tem mašnju še nekako uspe, da ima dober okus, ga pa v taki naglici pospravimo, da komaj vemo, kaj uživamo.

Na kaj naj gospodinja pazi, kadar pripravlja obed? Na jedilnik, na kalorično vrednost, na vitamine, da, na vse to mora paziti že pred kuhanjem. Ko pa je kosilo gotovo, tedaj ga je treba servirati okusno, domače. Bel prt, serviet, dvojni krožniki, da, vse to je lepo, toda za prijetno domačnost, za sposobnost obeda, da tako rečem, pa ni potrebno. Najvažnejša je čistoča. Če posodo, ki smo

jo med kuhanjem umazali, operemo pred kosilom, če kuhinjo pometemo in pospravimo mizo, smo že veliko dosegli. V trgovinah dobimo že kar na izbiro prte iz polivinila vseh vzorcev in barv. To je zelo praktično in čedno in vam jih zares svetujem. Seveda, vročine ne prenesejo, sicer pa imajo dolgo uporabno dobo. Kaj pomenijo rože na mizi med obedom, pa četudi samo drobna zelena vejica, ne bom poudarjala. O tem smo si najbrž edine.

Da poteka obed lepo prijetno, je zelo važno, da posede družina za mizo vsa hkrati. Da mora biti kosilo gotovo do določene ure, to je jasno. Marsikatera žena se kar ne more navaditi na točnost in tako kmalu navadi še moža in otroke, da zanemarjajo kosilo, oz. jo pustijo čakati. Kar se tiče reda in točnosti ne popuščajte prav nič. Da lahko zamudi kosilo, mora biti zares važen opravček, ki ga mora javiti ali se vsaj opravičiti. Na to obzirnost navadite moža in otroke. Sicer pa sem prepričana, da če boste znale napraviti ure obeda prijetne, bo vsakdo rad prišel domov. Mnogim je spomin na družinske obede, ko je bila vsa družina zbrana okrog mize, najljubši. Določite primerno uro za kosilo in ta naj držite.

K obedu prihajamo dobre volje. Ne načelnajmo mučnih pogovorov pred kosilom in

če je slaba volja tu, jo skušajmo odvreči, dati v stran, se odpočiti in umiriti. Če to res ni mogoče, potem pa prav gotovo lahko preprečimo jezo in razburjenje. Nervoza, strah, vpitje in jeza jemljejo apetit, to ni nič novega, le zapomniti si moramo in paziti, da v našem domu ne bo za vse to prostora niti časa.

Tista gospodinja, ki se je delj časa hranila v menzah in gostilnah bo znala ceniti dobro domačo hrano in postrežbo. Res ne mislim na vsebino, toda prijetno domače okolišje je res najboljši pogoj, da nam hrana tekne.

Kako naj jemo? Že oliko nas uči, da ne jejmo hlastno in požrešno, temveč počasi in mirno. Vsak zalogaj dobro prežvečimo, saj je dobro prežvečena hrana že na pol prebavljena. Marsikdo ima navado, da hrano preveč požrešno in prehitro zmeče vase. Vsako preoblaganje želodca pa je škodljivo in marsikdo to pozneje občaluje. Jejmo tedaj le toliko, kolikor resnično potrebujemo.

Zauživanje pijač med in po jedi ni potrebno, če jedi niso preslane. Navadno ima hrana v sebi že dovolj vode, ki jo potrebuje zdravo telo. Čim bolj napolnimo želodec s tekočinami, tem bolj razredčimo prebavne sokove in s tem oviramo prebavo.

Škodljivo je tudi piti na topla jedila mrzle pijače. Velika sprememba toplote škoduje zobovju in želodcu.

Glede vrstnega reda jedi se ne bom spuščala v podrobnosti. To določa jedilnik, četo pa običaj.

Navadno serviramo juho naprej, ker vzbuja tek. Tu poudarjam le, da se ne smemo zadovoljiti s tem, da otrok poje juho s kosom kruha in s tem bi bilo njegovo kosilo opravljeno. Nikakor, če je otrok tega že sit, tedaj mu pač ne bomo dali poleg juhe kruha, ali vsaj zelo malo. Trenutno je sicer sit, vendar pa ne zadošča potrebam telesa, ki zahteva poleg juhe in kruha še sočivje in meso.

L. K.

### Šunkine krpice

Napravi tanke široke rezance, lahko uporabiš tudi kupljene. Skuhaj jih do mehkega, odcedi in preplakni z mrzlo vodo. Nato zreži na male kocke kuhano prekajeno meso, lahko bolj mastno in ga dodaj kuhanim rezancem. Dodaj še eno do dve jajci in po potrebi še posoli. Vse dobro premešaj in daj v dobro pomazano kozico ter polij z mlekom. Daj v pečico in speci lepo rumeno.

Ta jed je hitro pripravljena, ker si rezance skuhaš že lahko zjutraj, opoldne jo pa samo dokončaš. K temu postrežeš še z zeleno solato. Na juhi, v kateri si kuhala svinjino, pa lahko postrežeš na maslu prepražene žemljine kocke, katere tudi lahko že zjutraj pripraviš. Postrežeš še s kolačem in družina bo imela izdatno kosilo, ki ti ne bo vzelo za pripravo mnogo časa.

„Tam, Ačim, v tej božji vasi ne lajajo psi. In mrličem ne grizejo podplatov.“

„Resno govorim s teboj!“

„Ne, na moje roke. Ubijem ga samo, če bom videl, da bo zmagal nad teboj. Pri takih — mi roka ne odreče.“

„Kaj, da bi se mi tudi ti izneveril?“ Ačim je stisnil pesti in se zagnal vanj, grozil je in zmerjal in mu klical v spomin tisto noč, ko ga je z zmrlimi hlačami, ko nikjer ni bilo strehe zanj, sprejel v hišo.

Nikola ječ in valja glavo po senenem vzglavju, nož je pod glavo, čuti ga, vidi, sliši njegov glas, škriplje med rebri, poklja med hrustanci, in nima moči, da bi ga vzel in s palcem otipal ostrino.

... V mešanju pijanskega mačka in blodenj je zavest blede brlela in pogosto ugašala, žčipali so jo mokri prsti utrujenosti, ki je neznosno smrdela po žganju in pulila čreva po trebuhu, silila k bljuvanju. Spomini so se trgali v studu, od katerega je trdel in bolel mozeg v hrbtenici. Kaj se je danes zgodilo in zakaj je potlačen v seno?

Stresali so ga. Simka in še nekdo. Vpila sta nekaj in slišal je daljno streljanje. Stlačila sta ga v hlače in suknjo. Zmerjal je. Vlekla sta ga. Padel je s stopnic. Dvakrat je padel. Potem je zaspal. Ne, mislil je, da ga mečeta v vodnjak. Davita ga. Bilo mu je vseeno, da ga davita. V temi ga ni nič bolelo...

Pod njim in okoli njega je šuštel. Živ. Potiplje z roko tisto, kar šušti: seno, šepne in začuti plevo v ustih. Kdo je streljal? Na koga? Noč je. Videl je sneg in hlev, preden je padel. Potem se je zdanilo. Spet je tema.

Iz daljave sliši glasove in vpitje, zamolklo in pretrgano, kakor da kličejo na pomoč ljudje, zasuti z zemljo. Tudi Simko sliši. Pognal jo je iz hiše. Ne. Tlačila mu je

roke v suknjo in ga vlekla. To je bilo, ko se je vrnil iz Palanke. Djordje zaječi in se začne pogrezati. Ničesar več ni slišal, samo v ušesih mu je zvižgalo od padanja. Ni ga bilo strah. Grozno ga je bolelo v želodcu. In potem je vse postalo — nič.

Zbudi ga stresanje noge. Oči so se komaj odprle, vzdigujoč težko streho: v sivkasti kopici dneva, ki je napolnila luknjo v senu, vidi brado.

„Ačim!“ zabobni zaspano srce. Vzdigne se in išče besed.

„Pst! Molčil!“ šepne Nikola.

„Ti si Nikola?“ mu odleže in kakor da je bolan, še vedno ne da bi razumel svoj položaj, se mirno iztegne.

„Niso še odšli,“ reče Nikola.

„Kdo je toliko streljal?“ — spet začuti, da ga sili k bljuvanju, in se spomni Palanke.

„Državna sila.“

„Ali je vojska?“

„Žene v Prerovem bodo črne kakor kavke. Ti pa si nedolžen pred oblastmi.“

„Mrtvi? Menda ni...“

„Zmrznjeni ležijo pred občino. Figo jim je mar Ačima in radikalov. Vojska jih straži.“

„Kje je moj oče, te vprašam.“

„Tiše! Vojaki so še na tvojem dvorišču. Orožje iščejo. Tvojega Ačima pa so zvezanega odpeljali v Palanko. Zdaj je lahko brez skrbi, izvoljen je za poslanca.“

„In zavoljo občine so popadali ljudje?“ zasklepeče.

„Kdaj so kmetje vedeli, za kaj padajo? Ti pa molči tukaj, dokler ne pridem, če ne želiš z biriči zvezan oditi v Palanko.“ Nikola vstane in ga spet zatlači s senom.

(Nadaljevanje sledi)

JANEZ ŠVAJNCER:

# Ožgano strnišče

„Teta, zakaj atek moje mame nima rad?“  
„Saj jo ima rad, Štefica.“  
„Nima je. Če bi jo imel rad, bi prišel kdaj k nama. Vedno ga čakava, njega pa ni.“

„Saj bo prišel. Prinesel ti bo nekaj lepega. Tako punčko, ki spi. S takimi se igrajo deklice v mestu.“

„Ničesar mi ne bo prinesel. Saj vem, da mi ne bo.“

„Štefica, glej, lastovke so zletele iz gnezda.“ Teta hoče speljati pogovor drugam. Dekletce kot da ni slišala. Oklepa se svoje misli, ki jo je ujela med pogovorom odraslih. „Ata je postal gospod, pa zato ne vpraša za mamo in zame.“

„Teh stvari ti ne razumeš. Počakaj, da boš velika.“

„Saj sem že velika. Jeseni bom šla v šolo.“ vztraja pri svojem Štefica.

Ženska vidi, da otrok ne bo odnehal. Pravi, da ima delo in odide v kuhinjo.

Kmalu nato pride v izbo babica. Štefica je objokana. „Zakaj jokaš, deklica?“ jo vpraša zaskrbljeno.

Dekletce nekaj časa hlipa, nato pravi trdo, neotroško: „Ne maram ga.“

„Koga ne maraš, Štefica?“

„Ata ne maram.“

Babica ne ve, kaj naj reče otroku. „Pridi, Štefica, boš pila mleko. Pa sladkorčke ti bom dala, ki jih hranim zate.“

Štefica gre za babico v kuhinjo. Ob sladkorčkih bo pozabila na svojega nezakonskega očeta, dokler je ne bodo zopet spomnili nanj.

\*

Žanjci se parijo na soncu. „Saj se bomo skuhalo,“ pravi nekdo. Kose enakomerno sekajo slamo, vedno več snopja je za moškimi, otroci prinašajo vodo, vendar je nikdar ni dovolj. Ne uporabljajo je samo za pitje, ta ali oni si moči z mrzlo vodo obraz ali roke. Mokra koža na rokah skeli, vsa je opikana od slame, a voda nekoliko prežene vročino. Toda le za malo časa. Zopet pijejo, si močijo glave in zopet jim je vroče, da pot curkoma lije po hrbtu in se obleka lepi na telo.

Lojzika se ne zmeni za pogovore. Veže snope, roke ima opraskane od trde, ožga-

ne slame, hiti, da ne bi zaostala za koscem in dekleti, ki pobirata za njim požeto pšenico in jo polagata v snopje. Misli na svojo sestro, ki se bo poročila. Kdo bi pomislil na kaj takega? Ni bila lepa, nihče ni vprašal zanjo, zdaj, ko je že čez trideset, pa se bo poročila. Odšla bo s hriba, na katerega sta pripeti od rojstva, in živele bo laže kot živijo doma. Tudi Anica, najmlajša sestra, se odpravlja z doma. Cestarjev ji piše iz mesta, da že težko čaka nanjo. Naj se vendar odloči in pride. Stanovanja sicer še ni dobil, a bosta že kako. Tudi drugi pričnejo tako živeti, pa se pozneje vse nekako uredi. Pohišstvo si kupijo na obroke, za otroke dobivajo otroške doklade in živijo. Nje ne snubi nobeden. Kdo bi jo jemal z otrokom? Vojna je pobrala mnogo fantov, precej jih je po vojni odšlo v mesto. Tisti, ki so ostali doma, lahko izbirajo.

Nje ne bo nihče izbral. Lojz ji tudi ne piše. Zdaj ne upa več, da se bo vrnil k njej, čeprav ji je tedaj, ko je odhajal v mesto, obljubil, da bo kmalu prišel ponjo. S Štefico bosta ostali sami. Pokopali bosta očeta in mater, nekoč bo Štefica pokopala njo, svojo mater. Ali pa bo odšla po svetu in jo na stara leta pustila samo. Ne bo ji mogla braniti.

Njena sreča je bila kratka, mnogo pre-

kratka za človeka, ki je še mlad in ve, da ne bo užil nobene druge. Le kaj je napravila Lojzu, da je tako pozabil nanjo in na otroka? Kaj bi mu sploh mogla napraviti? — Ali more kaj zato, da je doma na hribu, fant pa bi si rad pomagal naprej in mu ona pri tem ne more stati ob strani. Ničesar se ni naučila, da bi si lahko našla delo v mestu. V tovarnah kmečkih več ne jemljejo, z otrokom ne more kam v gospodinjstvo, kjer je lahko najti mesto. Takrat bi moral Lojz na vse pomisliti. A tedaj ništa mislila ne Lojz ne ona. Imela sta se rada.

Otroke, ki prinašajo vodo, ožgano strnišče zbadajo v podplate. Hodijo po razgornih, polivajo drug drugega in se zmerjajo. Poslušajo jih in spoznava, kako so podobni odraslim.

„Ti nimaš očeta!“

„Tvoj pa je pijanec. Še otroške doklade zapije.“

„Sram vas bodi, otroci!“ Lojzika se je zgrozila. Tako bodo morda nekoč v brezpomembnem otroškem prepiru očitali Štefici: „Ti nimaš očeta!“ Saj otroci ne mislijo hudo. Besede, ki jih vržejo drug drugemu, so besede odraslih. Slišali so jih in zdaj jih ponavljajo. Sprti so, a že čez nekaj minut bodo zopet prijatelji. Le temu ali onemu izmed njih je morda kanila v srce gren-

ka kaplja, ki bo skelela še dolgo. Tako bo bridkost kanila v srce njeni Štefici.

Njiva je požeta. Snopje v kopicah, da bo sonce iz zlatarumene pšenične slame izpilo še zadnjo vlago. Nato bodo delavci prišli z vozovi in s traktorjem s prikolico. Odpeljali bodo snopje in ga omlatili. Dan za dnem bo v vasi ropotala mlatilnica. Klasje je polno, zrnje kleno. Ne bodo stradali belega kruha.

„Burglova, pridi bliže. Pošto imam zate.“ Na ozari se je ustavljal pismonoša. Lojzika hiti k njemu, teče, srce ji divje bije. Če je pismo res zanjo, ji lahko piše samo Lojz. „Lojz je pisal,“ bi najraje zavriskala.

Pismonoša ji je dal pismo. Ni mogla čakati, da bi ga prebrala zvečer doma ali po delu. Odprla ga je in preletela z očmi pokončno Lojzovo pisavo: „Draga Lojzika, pridi v mesto, da se bova pogovorila zaradi Štefice. Nameravam se poročiti. Moja bodoča žena želi, da najprej uredim s teboj zaradi otroka...“ Dalje Lojzika ni brala. Vse drugo je ni več zanimalo. Odpisala mu bo, da ne bo hodila za njim. Če mu je kaj za otroka, naj pride na hrib. „Deklica sprašuje po tebi,“ bo pripisala na koncu. Morda ga bo to ganilo, da se ne bo poročil z drugo žensko in se bo vrnil k njej. Ah ne, to je le neumna želja. Ve, da se Lojz ne bo vrnil in da bo Štefica zaman spraševala po njem.

Počasi se je vračala k delu. V bose podplate jo je zbadalo ožgano strnišče.

PERO PERSONELLO:

## Burna ljubavna zgodba

Za Sergia Giocola so se dekleta kar tepla. V florentinskem tržnem okraju San Ambrogio je veljal za velikega lepega mačka, za katerim je tekalo mnogo muck.

Postavni Sergio Giocolo je imel zmeraj majhnega spremljevalca. Bil je njegov najboljši prijatelj Antonio Salbato. Prijazen fant, toda grd. Zlasti kadar je stal Antonio poleg krepkega, postavnega Sergia, se nihče ni zmenil zanj.

Neki dan je zmag vajeni Sergio poklical skromnega Antonia. »Danes moraš vskočiti namesto mene,« mu je naročil, kakor je bila že njegova navada. »Carmela in Silvia me

čakata na stadionu. Florentina igra proti Bologni. Sektor C, 5. vrsta, sedeža 11 in 12. Vstopnico št. 13 ti prinese naš kurir Peppino. Ali se lahko zanesem nate? Dekleti boš moral potolažiti. Imam namreč sestanek z mojo lepo Mirando. Toda glej, da ne črhneš o tem niti besedice, razumeš?«

In Antonio, zmeraj zvesti Antonio, je odgovoril, da se lahko Sergio nanj popolnoma zanes.

Carmela in Silvia sta bili hudo razočarani, ko je prišel Antonio namesto željno pričakovanega Sergia. Nogometna tekma nikakor ni tekla tako, kakor so gledalci pričakovali. Tudi ko so se vračali, se Antonio, Carmela in Silvia niso počutili tako, kakor bi človek mislil spriči njihove mladosti.

Carmela je sovražila Silvio, Silvia pa Carmelo. Druga drugo sta hoteli dražiti, Antonio pa je bil jabolko razdora. Toda ne kislilo! Nasprotno! Antonio je postal iznenada sladko, vabljivo jabolko razdora. Obe sta si hoteli priskrbeti zadoščenje, da ju je pustil Sergio na cedilu in jima poslal Antonia kot nadomestilo. Tako je prišlo ob medsebojnem zbadanju do razburljive licitacije. Čujmo, kako se je to odigralo:

Carmela: »Kako dobro je pravzaprav, da Sergio ni prišel. Z njim se človek zaplete samo v pogovor. Nasprotno pa je naš Antonio imeniten fant. Kako trezen in zmeren zna biti!«

Antonio se je drznil. Čutil se je zelo počaščenega.

In že se je oglasila Silvia: »...ne samo to! Antonio je pravi kavalir! Fant s srčno omikostjo.«

Carmela pa je nadaljevala: »In njegova taktčnost! Njegova uravnovešenost! V njegovi družbi se človek res počuti dobro!«

Silvia, ki je zelo cenila izbrane izraze, je menila: »To napravi njegova srečna Auranjegov srčno topli dih!«

Tedaj pa se je ponižno oglašil Antonio, ki mu je hvala polagoma že lezla v glavo in ki je sam osupnil spriči tolikšnega poguma: »Čujta, ve brhki dekleti, ali ne bi hoteli naposled govoriti o kom drugem?«

»Še na misel mi ne pride,« je odgovorila presenetljivo odločno Carmela in ošinila Antonia s plamtečim pogledom iz svojih žarečih temnomodrih oči. Zares s plamtečim. To ni več mogla biti igra. Bil je pravi ljubavni ogenj. Tako je ugotovila Silvia v navalu ljubosumnosti in od jeze ji je kri zalila obraz. Kako nesramna je znala biti ta na moške nora Carmela! In pri tem je bil ta Antonio danes ves drugačen kot sicer. »Kako mu danes žari plemenito začrtani obraz v alabastrnem siju!« je pomislila na svoj pretirani način in dejala: »Kako sva zmeraj precejevali tega Sergial!«

Carmela: »In kako sva mogli tako podce-  
njevati vas, Antonio?«

Tako se je nadaljevalo. Dekleti sta kar tekmovali med seboj v laskavih namigovanjih in Antonio je užival tisto noč spriči svoje treznosti.

V njem se je zdramil moški ponos.

Ko je napačila ura slovesa — Carmela in Silvia sta stanovali skupaj v isti hiši — je na pragu poljubil Silvio in Carmelo tako samo po sebi razumljivo, kakor ne bi bil mogel tega storiti niti Sergio. In kako sta se pustili poljubiti! In kako sta tekmiči tudi zdaj tekmovali v laskavih besedah, ko da bi bili na javni dražbi.

Antonia je to doživetje popolnoma zbegalo. Bil je do ušes zaljubljen, in sicer v obe hkrati. Drugi dan je prišel z dvema enako lepima šopkoma. Enega je izročil Carmeli, drugega pa Silviji. Bo že dognal, katera ga bolj ljubi. Do odločitve pa ni prišlo; obe sta enako navdušeno in enako srečni segli po šopku, v katerem sta videli prikrito snubitev. Antonieva zbežnost se je še povečala. Mar ni bil na najboljši poti, da bi postal bigamist?

Nepotrebne skrbi! Antonio se je namreč oženil s tretjo: z lepo Mirando, z edino, ki jo je Sergio resnično ljubil. Zvedela je, da sta se Carmela in Silvia na prvi pogled zaljubili v Antonia — in tako se je tudi ona zateleba vanj. Sergio je besnel — toda njegova zvezda je zahajala. Antonio pa je iznenada postal v tržnem okraju San Ambrogio veliki maček, okrog katerega se je smukalo mnogo muck.

Apropos, muck! Še bolje bomo razumeli to silno vihravo ljubavno zgodbo, če se spomnimo bajke o mucki in korenčku. Daj mački ostrgan korenček, pa se ga niti dotaknila ne bo. Spusti pa mucke na korenčke in videl boš, kako se bodo steple zanje...

## Za dobro voljo

### Otroška

„No, Marica, kaj ste se danes naučili?“ vpraša mama hčerkico, ko se je prvi dan šole v prvem razredu vrnila domov.

„Še nič. Rekli so, da moramo jutri še enkrat priti.“

### Žena — ribič

Po dolgem moledovanju je ženi le uspelo, da jo je mož vzel na ribolov. Usleda sta se na obalo in vrgla vsak svoj trnek. Čez nekaj časa pravi žena: „Daj mi drugo glistol!“

„Zakaj?“ se začudi mož.

„Zato, ker se ta sploh ne zmeni, da bi ujela ribo.“

DIONNYS LIPPA:

## Anonimno pismo

Večer. Ura je šest. Iz avtomobila izstopi dama v sivi obleki. Iz ročne torbice vzame ozko, podolgovato pismo. Poišče številko in jo primerja s hišno. Gre na drugo stran ulice in se ustavi pred hišo št. 78.

Pozvoni na vratih stanovanja v drugem nadstropju. Takoj jih odpro. Presenetljivo hitro, kakor da je mladenič, ki je vrata odprl, že čakal pred njimi, kdaj bo pozvonila. Mladenič jo spoštljivo pozdravi.

Dama mu pokaže pismo. »Gospod Faltis?« vpraša.

»Da, milostljiva gospa, jaz sem Faltis«, odgovori mladenič vsiljivo.

Dama prikima. »Ali ste mi vi poslali tole pismo?«

»Da.«

»V njem trdite, da ima moj mož ljubavno razmerje z neko igralko.«

»Da.«

»Razen tega mi sporočate, da ste bili nekako pred dobrim tednom priča, da je moj mož tisto igralko spremil domov in dolgo ostal pri njej.«

»Res je, milostljiva gospa.«

Mlada dama se malo obotavlja, preden nadaljuje: »Ali smem vprašati, kaj vas je napotilo, da ste me o tem obvestili?«

Mladenič ne odgovori takoj. Nekaj časa gleda mlado damo. Potlej pa pravi:

»Ljubim vas, milostljiva gospa.«

»Saj me sploh ne poznate.«

»Že večkrat sem vas srečal; sledil sem vam do vaše hiše. Oprostite moji odkritosrčnosti... Zdaj vam lahko naposled povem, da vas obožujem.«

Dama v sivi obleki odgovori hladno:

»V pismu obljubljate, da mi boste povedali podrobnosti. Torej?«

»Ne govoriva zdaj o tem, milostljiva gospa. Saj vas vendar ljubim...«

Jame ji poljubljati roko. Dama v sivi obleki skloni glavo in gleda čez svojo roko.

»Kako mlad je še«, pomisli.

\*

»Zdaj pa moram iti, ljubček«, pravi dama v sivi obleki čez dve uri. Njen glas zveni toplo, prisrčno, ko se poslovlja. »Pridem v ponedeljek ob istem času. Veselim se nate, ti...«

Stopi v prednjo sobo, da bi si pripela klobuk na glavo. V zrcalu se ozre nanj. »Da ne pozabim, kar se tiče mojega moža in igralko, kdaj si ju videl, praviš?«

»Prejšnjo sredo.«

»Izključeno.«

»Zakaj?«

Dama v sivi obleki odpre vrata: »Že tri leta sem vdova.«

In odhiti po stopnicah.

## Mladina je naša bodočnost

(Nadaljevanje s 3. strani)

Vsako vsiljevanje mladi človek odklanja. Ker pa je le on naša bodočnost, smo dolžni mi, da se mu približamo, ga poizkušamo zadovoljiti v krogu naših društev in ga privezati na nje. Reševanje tega problema pa zahteva ustvaritev potrebnih pogojev, da bo mladina dostopna za vzgojo, za spoznanje današnjosti in za oblikovanje bodočnosti. Rešiti ta problem pomeni, pridobiti mladino k izobraževanju, za ljubezen do svojega jezika in naroda ter njegove kulture in za spoštovanje svojstvenosti drugih narodov.

Zato je delo prosvetnih društev v mestu ter med industrijsko, dijaško in obrtniško mladino mnogotero, tako pestro, da ga ni mogoče zajeti v nobenem receptu. Jasno je le, da to delo zahteva materialne predpogoje, na prvem mestu primerne društvene lokale. Za take lokale je premalo, če imajo poleg sten, oken in vrat še nekaj miz in sedišč. Oni morajo biti tudi drugače opremljeni in sicer primerno željam in težnjam članov in prijateljev društva, zlasti mladine. Če se že po društvenih na deželi kažejo težnje po klubskih oblikah prosvetnega dela in življenja, je ostvareitev teh pogojev v mestu naravnost predpogoj plodnega prosvetnega razvoja.

In še eno težnjo sodobnega človeka je treba pri vsem tem upoštevati. Motorizacija mu omogoča potovanje in spoznavanje sveta. V osebni zadostitvi temu stremljenju pa to večkrat pomeni zapravljanje denarja za razmeroma lahko razvedrilo. Društveno izletništvo pa ne zmanjša le stroške spoznavanja sveta, temveč daje lahko temu globljo vsebino, da poleg krajev človek spozna tudi njihovo preteklost in sedanjost, kulturo in gospodarsko življenje in da ustvarja pogoje za medsebojno spoznavanje in prijateljstvo. Tako organizirano izletništvo krepi dobre odnose med narodnostmi in njihovimi kulturnimi stvaritva-

mi, kar je nedvomno očitven interes slehernega sodobnika, zlasti mladega.

Čas je, da se s to problematiko spopri- mejo društva v mestu in društva, ki naletijo na industrijsko, dijaško in obrtniško mladino. Čez nekaj časa, morda že v kratkem, bodo pred tem problemom stala tudi po- deželjska prosvetna društva. Le ta v svo- jem stremljenju po nudenju vzgoje in iz- obrazbe ter kulturnega razvedrila z vso pravico zahtevajo posredovanja vzgledov in izkušenj od društev, ki pred tem proble- mom že danes stojijo in katerih društveniki so že danes v odgovornosti do svojih pred- nikov dolžni, da se ga lotijo in da ga čim prej rešijo.

## Tudi Italija prodira v vesmirje

Čast, da je prva v Evropi izstrelila vse- mirsko raketo, pripada Italiji. Prejšnji teden je namreč skupina italijanskih znanstveni- kov na Sardiniji izstrelila prvo italijansko vesmirsko raketo, težko 700 kg, ki je dosegla višino 170 kilometrov. Raketa je bila dvo- stopenjska in je druga stopnja po izstrelitvi sprostil oblak natrijeve pare, visok približno 90 kilometrov, ki ga je bilo vi- deti zelo daleč.

Izvedeni poskus spada v okvir vsemir- skih raziskovanj izključno znanstvenega značaja. Vodja skupine znanstvenikov, prof. Broglio, je po izstrelitvi rakete izjavil, da bodo s poskusi še nadaljevali in skušali doseči večje višine, vsaj do 400 km. Podatke, ki so jih dobili ob izstrelitvi prve rakete, bodo še proučili in jih nato posre- dovali znanstvenikom vseh držav.

Poleg uradnega sporočila o uspešni iz- strelitvi rakete je bilo tudi napovedano, da bodo prihodnje poskuse po možnosti iz- vedli ob jutranji zarji ali ob večernem mra- ku. S tem hočejo čim večjemu številu itali- janskega prebivalstva omogočiti, da bi vi- deli oblak, ki ga bodo sprostile rakete, ko bodo dosegle skrajno višino poleta.

## ŠPORTNI SLOVENSKI vestnik ŠPORTNI SLOVENSKI vestnik

### Smučarska tekma na Šentjanških Rutah

Slovensko športno društvo Št. Janž v Rožu je zadnjo nedeljo že enajstič prire- dilo smučarske tekme na Šentjanških Rutah. Vsako leto pritegne ta prireditev lepo številno tekmovalcev, pa tudi gledalcev, ki so imeli tokrat poseben užitek, saj so bile snežne razmere (po več letih) spet enkrat izredno dobre.

Tekmovanje se je odvijalo v treh skupinah: člani, mladinci in šolarji ter je treba poudariti, da so zlasti šolarji bistveno napredovali od lanske prireditve. Skupno se je tekme udeležilo 25 smučarjev, ki so se tokrat prvič potegovali za pokal.

Med člani je zmagal **Mihl Gabriel**, ki je dosegel pri obeh tehkih skupni čas 1,54,9 in si s tem priboril pokal društva. Drugo mesto je zasedel **Hanzl Inzko**, tretje pa **Toml Lapuš**; pri mladincih je bil prvi **Andrej Siedler**, drugo mesto je dosegel **Vili Moschitz**, tretje pa **Hanzl Lapuš**; in zmagovalci v skupini šolarjev: 1. **Hanzl Pschelder**, 2. **Štefi Gabriel**, 3. **Toni Hornböck**.

Podelitev nagrad je bila pri Tišlerju, kjer so prireditev zaključili s prisrčnim dru- žabnim večerom.

### SMUČANJE:

#### Mednarodne tekme na Hahnenkammu

Tako imenovane Hahnenkammske tekme v Kitzbühelu bodo od danes do nedelje spet združevale najboljše smučarje iz 19 držav. Prijavili so se udeleženci iz Amerike, Argentine, Češkoslovaške, Čileja, Francije, Holand- ske, Indije, Islandije, Italije, Jugoslavije, Ka- nade, Liechtensteina, Norveške, Nove Ze- landije, Švedske, Švice, Vzhodne in Zahodne Nemčije ter Avstrije, med njimi je 48 žensk in 88 moških. Posebno močno bodo zastopa- ne Avstrija, Francija, Italija, Nemčija in Švi- ca, ki spadajo med najboljše smučarske drža- ve v Evropi.

#### V tekmah na Lauberhornu zmagal Francoz

Mednarodne tekme na Lauberhornu v Švi- ci spadajo med najboljše smučarske priredit- ve v Evropi in pritegnejo vsako leto smučarsko elito številnih držav. Na letošnjih tekmah je v smuku poskrbel za presenečenje francoski svetovni prvak Guy Perillat, ki je zmagal pred Avstrijcem Neningom in Schranzem ter si pridobil potrebne točke za zmago tudi v kombinaciji. V slalomu je prvo mesto sicer zasedel Avstrijec Stiegler, toda zmaga v kombinaciji je po letu 1936 prvič spet šla v Francijo.

### HOKEJ NA LEDU:

#### HK Jesenice bo že petič državni prvak

Jeseniški hokejisti so zmagali tudi v drugi tekmi za državno prvenstvo, ko so proti Crveni zvezdi iz Beograda igrali z rezulta-

tom 9:2. Po dosedanjih tekmah je že gotovo, da si bo HK Jesenice tudi letos osvojil naslov državnega prvaka, že petič po vrsti. Poleg Jesenic tekmujejo za državno prvenstvo še moštva Partizan, Beograd, Crvena zvezda, Zagreb in Ljubljana.

#### Jesenice — Beljak 15:5

Medtem ko je jeseniška ekipa pri svojem gostovanju v Beljaku zgubila proti tamkajš- njemu VSV s pičlim rezultatom 9:10, so se Jeseničani pri povratni tekmi na domačem igrišču revanžirali, ko so beljaško moštvo premagali z visokim rezultatom 15:5.

#### KAC (Celovec) — Dynamo (Vzh. Berlin) 4:6

Prejšnji teden odigrano tekmo proti mo- štvu Dynamo iz Vzhodnega Berlina so ce- lovški atletiki smatrali kot generalko za svoj naitežji nastop sezone — proti Innsbrucku. Toda ta generalka se jim je ponesrečila, ko so po precej trdi igri zgubili 4:6, in to proti moštvu, katerega sta že premagali ekipi Inns- brucka in Salzburga.

#### Poraz in zmaga koroških hokejskih moštev

V sredo sta obe koroški moštvi, ki igrata v državni ligi, odigrali nadaljnjo tekmo za državno prvenstvo. KAC (Celovec) je v Inns- brucku nastopil proti tamkajšnjemu moštvu IEV in pred 6000 gledalci podlegel proti glavnemu nasprotniku in rivalu z rezulta- tom 1:3. VSV (Beljak) pa je poskrbel za pre- senčenje v igri proti dunajskemu moštvu WEV, katerega je premagal 4:0.

### RADIO CELOVEC

**Poročila dnevno:** I. program: — 5.45, 7.45, 12.30, 17.00, 20.00, 22.00. II. pro- gram: — 6.00, 7.00, 8.00, 13.00, 17.00, 19.00, 22.00, 23.00.

**Vsakodnevne oddaje:** I. program: — 5.55 Oddaja za kmete — 6.00 Vedri zvoki — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 7.55 Gospodarska poročila in delovni trg — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinski magazin — 11.00 Dobro razpoloženi ob enajstih — 12.03 Pestro mešano — 13.00 Opoldanski koncert.

#### Slovenske oddaje Radia Celovec

**Nedelja, 22. 1.:** 7.30 S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

**Ponedeljek, 23. 1.:** 14.00 Poročila, objave. Pregled spore- da. — Venček koroških napevov. — Narodopisna pre- davanja: Ožbald Gutmann — 18.00 J. F. Perkonig: Ugrab- ljena strd.

**Torek, 24. 1.:** 14.00 Poročila, objave. — Ura pesmi. **Sreda, 25. 1.:** 14.00 Poročila, objave. — Za našo vas. — Kar želite, zaigramo.

**Četrtek, 26. 1.:** 14.00 Poročila, objave. — Otraci, po- slušajte!

**Petek, 27. 1.:** 14.00 Poročila, objave. — Zgodovina odkrivanja sveta: Azija.

**Sobota, 28. 1.:** 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca — 18.20 Iz domačih gajev: Zelazna Kapla.

#### Sobota, 21. januar:

I. program: 6.10 Jutranja gimnastika — 8.00 Fant- je, veseli bodite — 8.45 Širni pisani svet — 13.10 Med- narodne smučarske tekme, Hahnenkamm — 14.15 Pozdrav nate — 16.20 Mladinska oddaja — 16.45 Iz parlamenta — 18.10 Za delovno ženo — 18.55 Šport — 19.00 Dober večer, dragi poslušalci — 19.30 Odmev časa — 20.15 „Tajna poroka“, opera — 22.25 Plesna glasba.

II. program: 6.10 Z glasbo v dan — 7.10 Beležke iz dnevnika — 9.15 Ti in žival — 10.00 Solska oddaja — 12.03 Za avtomobiliste — 13.30 Agrarna politika — 14.40 Tehnični razgled — 15.00 Mladinski koncert — 19.15 Hopla, dvojički! — 20.00 Dobra zabava — 21.00 Možgani na dopustu, moderna pravljica — 21.45 Šport — 22.10 Pogled v svet.

#### Nedelja, 22. januar:

I. program: 6.50 Hišni vrt — 8.05 Kmečka oddaja — 11.00 Veselo pelje, veselo igranje — 12.00 Glasbena nedeljska promadna — 13.00 Operni koncert — 14.00 Mednarodne smučarske tekme, Hahnenkamm — 15.00

Pozdrav nate — 16.15 Otroški oder — 17.05 Plesna glas- ba — 18.15 Mladina, poslušaj! — 19.00 Šport — 20.10 „Same osmica in devetica“, komedija — 22.10 Pogled v svet.

II. program: 6.10 Vesela melodija — 8.15 Kaj je novega — 9.00 Operni koncert — 11.00 Orkestrski koncert — 13.15 Za avtomobiliste — 16.45 Popevke — 19.10 Oddaja zveznega kanclerja — 20.00 Lepi glasovi, lapa viže — 20.45 Eva v vrtu Eden — 21.45 Šport — 22.15 Pusni ples do polnoči.

#### Ponedeljek, 23. januar:

I. program: 6.10 Jutranja gimnastika — 8.00 Oper- ni koncert — 14.45 Posebej za Vas — 15.30 Knjižni ka- liček — 16.00 Avstrijska pokrajina — 18.35 Mladinska oddaja — 18.55 Šport — 19.00 Dober večer, dragi po- slušalci — 19.15 Prava gospodinja — 19.30 Odmev časa — 20.30 Male misli za velike ljudi — 21.00 Koroški visokošolski ledni — 22.10 Pogled v svet — 22.25 Teden pri Združenih narodih.

II. program: 6.05 Premislite, prosimo, sami — 7.10 Beležke iz dnevnika — 9.05 Solska oddaja — 11.00 Za ljubitelja resne glasbe — 12.03 Za avtomobiliste — 13.30 Za prijatelja opere — 14.35 Mednarodna radijska uni- verza — 15.00 Solska oddaja — 16.00 Otroška ura — 17.10 Kulturne vesti — 17.40 Ženska oddaja — 20.00 Na- ben človek ne pozna svojega časa — 21.55 Tedenski športni komentar — 22.15 Operni koncert.

#### Torek, 24. januar:

I. program: 6.10 Jutranja gimnastika — 8.45 Do- mači zdravnik: Vodenica — 15.15 Komorna glasba — 18.00 Mesec dni deželne politike — 18.55 Šport — 19.00 Dober večer, dragi poslušalci — 19.30 Odmev časa — 20.15 „Napačno stolec“, komedija — 22.10 Pogled v svet — 23.00 Dunajske viže.

II. program: 6.10 Z glasbo v dan — 8.20 Glasba na tekačem traku — 9.05 Solska oddaja — 11.00 Glasba Frederica Chopina — 12.03 Za avtomobiliste — 13.30 Pomembni orkestri — 15.00 Solska oddaja — 15.30 Du- naj ostane Dunaj — 17.10 Kulturne vesti — 17.45 Espe- ranto — 17.55 UNESCO — 20.00 Štirje proti štirim — 20.30 Tu se smeji štajerc — 21.55 Šport — 22.15 Ljudske viže.

#### Sreda, 25. januar:

I. program: 6.10 Jutranja gimnastika — 8.00 Ta- ko zveni v koroški deželi — 8.45 Iz ženskega sveta — 14.45 Glasba za mladino — 18.55 Šport — 19.00 Od plošče do plošče — 19.15 Prava gospodinja — 19.30 Odmev časa — 20.15 Orkestrski koncert — 22.10 Pogled v svet — 22.40 Vam v veselje.

II. program: 6.05 Premislite, prosimo, sami — 7.10 Beležke iz dnevnika — 9.05 Solska oddaja — 9.35 Iz ustvarjanja velikih mojstrov — 10.15 Solska oddaja — 11.00 Za ljubitelja resne glasbe — 12.03 Za avtomobi- liste — 13.30 Za prijatelja opere — 15.00 Solska odda- ja — 16.00 Otroška ura — 17.10 Kulturne vesti — 17.40 Ženska oddaja — 19.40 Družinska oddaja — 21.00 Vsaka stvar ima dve strani — 21.55 Šport — 22.15 Male pre- drznosti z glasbo.

#### Četrtek, 26. januar:

I. program: 6.10 Jutranja gimnastika — 8.00 Zve- neče platno — 8.45 Avstriji v tujini — 13.10 Mladina igra — 14.30 Ura pesmi — 15.30 Koroški avtorji: Humbert Fink — 15.45 Zdravnik, njegovo poslanstvo in naloge kot pomočnik človeštvu — 16.00 Za veselo popoldne — 18.20 Oddaja zbornice kmeljskih delavcev — 18.35 Mla- dinska oddaja — 18.55 Šport — 19.30 Odmev časa — 20.15 Štajersko-koroška pustna oddaja — 21.00 Zvene- čka alpka dežela — 22.10 Pogled v svet — 22.15 Šport — 22.30 Evropsko prvenstvo v umetnem drsanju.

II. program: 6.05 Preden odidete — 7.10 Beležke iz dnevnika — 8.10 Glasba na tekačem traku — 9.05 Solska oddaja — 11.00 Dopoldanski koncert — 12.03 Za avtomobiliste — 14.35 Igra z zemeljsko kroglo — 15.00 Solska oddaja — 16.00 Misli o vrednosti izpovedi priž — 16.30 Zaljubljene gosli — 17.10 Kulturne vesti — 17.40 Ženska oddaja — 20.00 Ob izviru Celine — 21.55 Šport.

#### Petek, 27. januar:

I. program: 6.10 Jutranja gimnastika — 8.00 Orke- strski koncert — 8.15 Vpliv značaja — 15.30 Kulturno ogledalo — 17.10 Dunajska kri, lahka kri — 18.00 Pust,

karneval — 18.55 Šport — 19.15 Prava gospodinja — 19.30 Odmev časa — 20.15 Mozartov slavnostni teden 1961 — 22.10 Pogled v svet.

II. program: 6.05 Mladi glas — 7.10 Beležke iz dnevnika — 8.10 Prosimo, prav prijazno — 9.05 Solska oddaja — 11.00 Za ljubitelja resne glasbe — 12.03 Za avtomobiliste — 13.30 Za prijatelja opere — 14.35 Med- narodna radijska univerza — 15.00 Solska oddaja — 16.00 Otroška ura — 16.30 Glasba za mlade zaljubljene ljudi — 17.10 Kulturne vesti — 19.10 Teden dni svatav- nega dogajanja — 21.55 Šport.

#### Televizijski program:

Vsakodnevna oddaja: 20.00 Cas v sliki. Od- doja Cas v sliki tudi vedno pred zaključkom televizijskega programa.

**Nedelja, 22. 1.:** 10.00 Mednarodna smučarske tekme, Hahnenkamm — 12.05 Kaj mislite o tem — 13.00 Medna- rodne smučarske tekme — 17.00 Za otroka — 17.40 Svet mladine — 18.40 O utopičnih romanih — 20.05 „Nippon no Shiki“, japonska revija — 21.15 „Amerika Marka Twaina“.

**Ponedeljek, 23. 1.:** 19.30 Tudi to je Avstrija — 20.20 „Don Pasquale“, komična opera Donizettija — 21.50 Aktualni šport.

**Torek, 24. 1.:** 19.30 Veliko vprašanje o gospodarskem obliku denarja — 21.00 Pustalovišče pod vodo.

**Sreda, 25. 1.:** 17.00 Za otroka: Listamo po slikanci — 17.30 „Fury“, pustaloviščne konja — 18.00 Za družino — 19.30 Očka je najboljši — 20.20 Črna na belem — 20.50 „Očividec“, igra.

**Četrtek, 26. 1.:** 19.30 Šport — 20.25 Kdor ve, dobi — 21.15 Evropsko prvenstvo v umetnem drsanju.

**Petek, 27. 1.:** 19.00 „Bošili med roparji“, veseligr, prenos iz Löwingerjevega gledališča — 21.15 Evropsko prvenstvo v umetnem drsanju.

**Sobota, 28. 1.:** 19.30 Kaj vidimo novega — 20.20 „Do- ber večer“, vesela oddaja s Petrom Fuanckenfeldom — 22.25 Evropsko prvenstvo v umetnem drsanju.

### RADIO LJUBLJANA

**Poročila dnevno:** 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 22.00.

#### Sobota, 21. januar:

5.00 Dobra jutro — 8.05 Glasba ob delu — 8.55 Ra- dijska šola — 10.15 Zbor Slovenske filharmonije — 10.40 Angleščina za mladino — 11.00 Po svetu jazza — 11.30 Pionirski tednik — 12.00 Veseli hribovci — 12.15 Kme- ljski nasveti — 13.30 Za prijeto sobotno popoldne — 13.50 Operne melodije — 14.20 Šport in športniki — 14.35 Voščila — 15.40 S knjižnega trga — 16.00 Zimska veselje — 16.40 Planinski oklet — 18.00 Jezikovni pogo-

vori — 18.45 Okno v svet — 20.00 V izbi na toplen. (s pavci in godci) — 21.00 Melodije za prijeten konec tedna.

#### Nedelja, 22. januar:

6.00 Jutranji pozdrav — 7.35 Odaba na pihala — 8.00 Mladinska radijska igra — 10.00 Ša pomnite, tovariši! — 10.30 Poje Slovenski klet — 12.00 Voščila — 13.30 Za našo vas — 14.15 Voščila — 15.30 Po Madžarski — 16.00 Humoreska tedna — 17.10 Slovenske narodne pe- smi — 17.30 Radijska igra — 18.45 Trio Slavka Avsenika — 20.05 Izberite melodijo tedna — 20.50 Zabavni orke- ster RTV Ljubljana — 21.00 Ob 60-letnici skladatelja Blaža Arnič — 22.15 Ples ob radijskem sprejemniku.

#### Ponedeljek, 23. januar:

5.00 Dobra jutro — 8.05 Jutranje glasbena popolovanje — 8.40 Poljska zabavna glasba — 9.20 Zbori in scene iz oper — 11.00 Po svetu jazza — 11.30 Za otroka — 12.00 Logarski fantje so v gostih — 12.15 Radijska kmečka univerza — 13.50 Vedri zvoki — 14.15 Jugosla- vanske radijske postaje pozdravljajo slovenske poslušal- ce: radio Priština — 14.35 Voščila — 15.40 Na podzem- ski londonski železnici — 16.00 Operne melodije — 17.15 Soferjem na pot — 18.00 Športni tednik — 18.50 Človek in zdravje — 20.00 Glasbeni variete — 20.45 Kulturna tribuna — 21.00 Koncert komornega orkestra RTV Zagreb.

#### Torek, 24. januar:

5.00 Dobra jutro — 8.05 Izberite melodijo tedna — 8.55 Za šolarje — 9.40 Pesmi in priredbe Danila Bučarja — 10.15 Violinske skladbe slovenskih skladateljev — 10.40 Urlijuje svojo angleščino — 11.00 Iz opere „Ma- non“ — 11.40 Hammond orgle v ritmu — 12.00 Narodne pesmi — 12.15 Kmeljski nasveti — 14.05 Za šolarje — 14.35 Priljubljene tenorske arije — 15.40 Iz domače knji- ževnosti — 16.00 Na gostovanju v Kranju — 17.25 Kon- cert Rimskih virtuzov — 18.20 Za mlade ljubitelje glas- be — 18.45 Izobraževalni abznork — 20.00 Rado Simo- niti, zborovski skladatelj in dirigant, ob 25-letnici umet- niškega dela — 20.30 Radijska igra — 21.43 Melodije ve- likih mest — 22.15 Komorni večeri pri Mozartu — 23.05 Po svetu jazza.

#### Sreda, 25. januar:

5.00 Dobra jutro — 8.30 Londonske slike — 9.00 Jezu- kovni pogovori — 10.15 Iz opere „Štirje grobijani“ in „Pary in Bess“ — 11.00 Od polke do mamba — 11.30 Za cicibane — 12.00 Zadovoljni Kranjci — 12.15 Radijs- ka kmečka univerza — 13.30 Iz zbornika jugoslovanskih samospavov — 14.05 Za šolarje — 14.40 „Spominčice“, slovenske pesmi — 15.45 Radijska univerza — 17.45 Jaza na koncertnem odru — 18.00 Kulturna kronika — 18.45 Olivera Markovič — 20.00 Zvoki iz daljnih dežel — 20.25 „Ekinokcij“, opera Marjana Kozina — 22.15 Mla- dim plesalcem.

#### Četrtek, 26. januar:

5.00 Dobra jutro — 8.05 Glasba ob delu — 8.55 Za- šolarje — 9.25 Revija salistov in instrumentov — 10.15 Od Beograda do Moskve — 11.00 Ruski tečaj za začel- niki — 11.20 Simfonični orkester Jugoslovanske radio- televizije — 12.15 Kmeljski nasveti — 12.25 Operne me- lodije — 13.30 Crnske pesmi — 13.45 Veliki zabavni orkestri — 14.35 Voščila — 15.40 Iz sveleovne književnosti — 16.00 Od plesišča do plesišča — 17.15 Turizem in melodije — 18.00 Iz opere „Sola za žene“ — 18.30 Ci- ganski napevi — 18.45 Ljudski parlament — 20.00 Četri- kov večer domačih pesmi in napevov — 20.45 Večer umetniške besede: Mira Danilova — 21.25 Iz jugosla- vanske glasbene literature — 22.15 Po svetu jazza — 23.40 Ameriške popevke.

#### Petek, 27. januar:

5.00 Dobra jutro — 8.30 Iz filmov in glasbenih revij — 9.00 Crlica iz vohunske službe, podlistek — 9.20 Ritmi Latinske Amerike — 9.35 Za mlade ljubitelja glasbe — 10.40 Zbor Primorskih akademikov — 11.30 Človek in zdravje — 12.00 Pozdrav iz Makedonije — 12.15 Radijs- ka kmečka univerza — 12.40 Domači napevi izpod ze- lenega Pohorja — 13.30 Zabavni zbori — 13.45 Vojtaška godba — 14.05 Za šolarje — 14.35 Iz opere „Ivajlo“ in „Trubadur“ — 15.45 Radijska univerza — 16.00 Glasbena popoldne — 18.15 Hollywoodski simfonični orkester — 18.30 Pesmi in plesi iz Bolgarije — 20.15 Tedenski zuna- nje-politični pregled — 21.15 O morju in pomorščakih. — 22.35 Moderna plesna glasba.